

TAMPERE.
FINLAND

TAMPEREEN KULTTUURITILAT

NYKYTILA JA
TULEVAISUUDEN
TARPEET

TAMPEREEN KAUPUNKI

TIIVISTELMÄ	3
JOHDANTO	5
KARTOITUKSEN TOTEUTTAMINEN	8
KULTTUURITOIMINTA TAMPEREELLA	11
KULTTUURITILOJEN NYKYTILANNE	16
<i>Kaupunki kulttuuritilojen mahdollistajana</i>	18
KULTTUURITILATARPEET	22
<i>Yksityiset ammattilaisten työhuoneet</i>	26
<i>Esittävien taiteiden tilat</i>	27
<i>Vapaan kentän ammattilaisten tilat</i>	28
<i>Esittävien taiteiden harrastajien tilat</i>	31
<i>Yhteisöllisen toiminnan tilat</i>	31
<i>Tilojen väliaikais- ja satunnaiskäyttö</i>	32
<i>Organisaatioiden tilatarpeet ja valmiit tilakonseptit</i>	33
<i>Yhteistyö ja tilojen hallinnointi</i>	35
NÄKÖKULMIA TILAN MERKITYKSESTÄ TOIMIJOILLE JA KAUPUNGILLE	37
KULTTUURITILARATKAISUJA MUUALLA	39
RATKAISUMAHDOLLISUUKSIA	45
<i>Yhteisöllinen kulttuuri- ja työtilakeskus</i>	46
<i>Tilojen hallinnointimallin kehittäminen</i>	58
<i>Väliaikaistilojen hyödyntäminen</i>	61
<i>Kaupungin muussa toiminnassa käytössä olevien tilojen monipuolisempi hyödyntäminen</i>	62
<i>Keskusteluyhteyden tiivistäminen</i>	63
LOPUKSI	64

TIIVISTELMÄ

Tampereen kulttuuristrategia, tilaomaisuuden linjaukset sekä uudistunut laki kuntien kulttuuritoiminnasta ohjaavat Tamperetta kehittämään kulttuurin toimintaedellytyksiä osana kaupungin kehitystä. Kulttuuritiloilla on merkittävää potentiaalia profiloida kaupunkia ja kaupunginosia, lisätä luovien alojen työllisyyttä ja vahvistaa ihmisten hyvinvointia.

Tampereen tila- ja kulttuuriasiantuntijoista sekä paikallisista kulttuurialan edustajista koostunut työryhmä kartoitti kulttuuritilojen nykytilaa ja tulevaisuuden tarpeita. Kartoitus osoittaa selvästi, että kulttuuritilatilanne Tampereella on huono. Kaupunki mahdollistaa vaihtelevin hallinnollisin järjestelyin tilaa toimijoille, mutta nykyiset järjestelyt eivät vastaa tarvetta. Ylivoimaisesti suurin pula Tampereella on yksityisistä taiteilijoiden työhuoneista ja esittävien taiteiden esitystilastoista. Tilojen puute rajoittaa ammatin harjoittamista, alan kehittymistä ja harrastamisen mahdollisuuksia. Tilojen tulisi olla turvallisia ja vuokratasoltaan kohtuullisia. Niiden tulisi sijaita hyvin kulkuyhteyksien varrella. Tiloja kaipaavat erityisesti kulttuurialan ammattilaiset, mutta myös ei-ammattillisilla organisaatioilla ja harrastajilla on tarvetta tiloille.

Raportissa ehdotetaan useita ratkaisumahdollisuuksia tilanteen parantamiseksi ja Tampereen säilyttämiseksi vetovoimaisena kulttuurikaupunkina:

1. *Yhteisöllisen kulttuuritilakeskittymän perustaminen*
- *Kaupungin kiinteistöistä mahdollisuuksia tarjoavat Nekalan koulu, Onkiniemen vanha trikootehdas ja Hiedanranta.*
2. *Nykyisten ja tulevien tilojen hallinnointimallin kehittäminen*
3. *Väliaikaistilojen käytön mahdollistaminen*
4. *Kaupungin muussa toiminnassa olevien tilojen tehokkaampi hyödyntäminen*
5. *Keskusteluyhteyden tiivistäminen*

Esitetyt toimenpiteet vaativat kaupungilta rahallista panostusta, toiminnan uudelleenjärjestelyä ja uutta roolia. Toisaalta ratkaisuehdotuksilla tuetaan myös muita kaupunkikehityksen tavoitteita ja ratkaistaan tilakysymyksiä, jotka joka tapauksessa ovat edessä.

Raportin havaintoja käsitellään lähitulevaisuudessa sekä omana asianaan, että tulevina vuosina osana eri kaupunkikehityshankkeita ja kulttuuripoliittisia linjauksia.

JOHDANTO

Elävä ja monipuolinen kulttuurikaupunki syntyy sen tekijöistä. Alueen kulttuuritoimijat kellaribändeistä eri alojen yhdistyksiin ja taiteilijoista luovien alojen yrittäjiin synnyttävät Tampereelle kiinnostavia kulttuurisisältöjä, joiden ympärille kehittyy yhteisöjä, työtä, vetovoimaa lopulta myös Tampereen tarina. Taiteilijoiden ja muiden kulttuurintekijöiden osaamisen ympärille rakentuu laajoja ekosysteemejä ja vaikutusketjuja, joiden merkitys alueen elinkeinoelämälle ja asukkaiden hyvinvoinnille on merkittävä. Elinvoimainen kaupunki tarvitsee osaavia ja idearikkaita ihmisiä, ja näillä ihmisillä tulee olla mahdollisuudet toteuttaa osaamistaan.

Ammattimaisesti toteutettavan taiteen sekä kansalaistoiminnan mahdollistaminen ovat uuden kuntien kulttuuritoimintalain mukaan kuntien lakisääteisiä tehtäviä. Kulttuuritoiminnan tilojen mahdollistaminen on tunnistettu kaupungin tehtäväksi myös kaupunginhallituksen hyväksymässä ja valtuuston käsittelemässä Tampereen kaupungin kulttuuristrategiassa sekä asunto- ja kiinteistölautakunnan hyväksymässä tilaomaisuuden linjauksissa. Kulttuuristrategiassa kulttuurin toimintamahdollisuuksien edistäminen nähdään tiiviinä osana kestävän kaupungin kehittämistä. Teema on myös keskeinen osa Tampereen hakua Euroopan kulttuuripääkaupungiksi. Kasvava kaupunki ja tiivistyvä kaupunkirakenne ovat kaventaneet kulttuuritoimijoiden toimintamahdollisuuksia Tampereella jo valmiiksi vaikeassa tilanteessa ja ilman proaktiivista reagointia trendi näyttää jatkuvan. Kulttuuritoimijoiden käytössä olleita tiloja on kehitetty muuhun käyttöön ja nouseva vuokrataso ajaa toimijoita muualle tai jopa toiminnan lakkauttamiseen. Toimijoiden toistaiseksi käytössä olevat tilat ovat huonokuntoisia ja nykyiset tila- ja hallinnointiratkaisut eivät ole kestäviä. Kulttuuritilojen puute on ollut runsaan julkisen huomion kohteena. Nykytilanteessa ristiriitoja syntyy usein ja ongelmia ratkotaan tapauskohtaisesti.

Tampereen kaupunki käynnisti sisäisen keskustelun kulttuuritilojen kehittämisestä vuoden 2020 alussa. Työhön ovat osallistuneet tiiviisti sivistyspalvelujen, kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän sekä Tampereen tilapalvelut Oy:n asiantun-

tijat sekä kyseisistä palvelukokonaisuuksista vastaavat apulaispormestarit. Kulttuuritoimijoiden suuntaan keskustelu avattiin syyskuun 2020 lopulla Tampere-talossa järjestetyllä avoimella yleisötilaisuudella, johon osallistui yhteensä noin sata kulttuurialan toimijaa — osa heistä etäyhteyksin. Kaupunki kutsui tilaisuuden jälkeen kokoon eri taiteenaloja edustavan työryhmän, joka ohjasi tämän raportin laadintaa.

Työryhmä:

Tampereen kaupungin edustajat:

Jaakko Stenhäll, *apulaispormestari, työryhmän puheenjohtaja*

Johanna Loukaskorpi, *apulaispormestari, työryhmän varapuheenjohtaja*

Jaakko Laurila, *kehittämispäällikkö, työryhmän valmistelija*

Teemu Alavenetmäki, *kiinteistöpäällikkö*

Susanna Lundström, *suunnittelija*

Jussi Kuoppala, *kiinteistöpäällikkö, tilapalvelut*

Kulttuurialojen edustajat:

Musiikki:	Janne Laurila (Mm. Tullikamari, Telakka)
Kirjallisuus:	Tiina Lehikoinen (Pirkkalaiskirjailijat)
Underground:	Meri Cengiz (Tampere Underground NYT!)
Sirkus:	Lari Aaltonen (Sorin Sirkus)
Muotoilu:	Kaisa Iivonen (Modus ry)
Teatteri:	Anna Ackerman (Tampereen Freelance näyttelijät)
Kuvataide:	Marja-Liisa Tornainen (Tampereen Taiteilijaseura)
Tanssi:	Tuula Linnusmäki (Pirkanmaan Tanssin keskus)
Taiteen edistämiskeskus:	Saara Vesikansa
Tampereen yliopisto:	Mikko Kyrönviita

Lisäksi kaupungin sisäiseen työskentelyyn ovat osallistuneet kiinteistöjohtaja Virpi Ekholm, tilapäällikkö Niko Suoniemi, hankepäällikkö Jarmo Viljakka, Viiden tähden keskusta -ohjelman hankekehityspäällikkö Manu Lainio sekä sivistyspalvelujen johtaja Lauri Savisaari. Loppuraportin on kirjoittanut ja toimittanut työryhmän valmistelija Jaakko Laurila. Kirjoitustyöhön osallistuivat Tampereen kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluista Katri Kaitajärvi, Jenni Taipalus ja Meiju Mertanen.

Raportin tarkoituksena on luoda kaupungin asiantuntijoiden ja kulttuurikentän yhteistyönä näkemys kulttuuritilojen nykytilasta, tarpeista sekä ideoista ratkaisuvaihtoehtoiksi. Raportti toimii materiaalina, kun Tampereen kaupunki valmistelee kulttuuritilojen kehittämistä tehtyjen havaintojen pohjalta keväällä 2021. Raportti antaa eväitä myös pitkän tähtäimen kehittämistyöhön sekä Tampereen hakuun Euroopan kulttuuripääkaupungiksi. Raportti ei päätä tai linjaa käynnistettäviä toimenpiteitä, vaan avaa tarpeita ja näkökulmia käsittelyn ja päätöksenteon tueksi.

Raportissa keskitytään kulttuuri- ja taidekentän ammattilaisten sekä omaehtoisen kulttuurin tekijöiden tilatarpeiden ja ratkaisuehdotusten kuvaamiseen. Valtion osuutta saavat ammattiteatterit ja muut institutionaaliset toimijat jäävät pääosin raportin ulkopuolelle. Kulttuuri- ja taidekentän ammattilaisiin luetaan tässä yhteydessä mm. ammattinäyttämötaiteilijat, ammattikuvataiteilijat, muotoilijat, ammattimuusikot, kirjailijat sekä ammattilaisryhmät organisaatiomuodosta riippumatta. Omaehtoisella kulttuurilla tarkoitetaan eri taiteenalojen harrastajia, harrastajaryhmiä ja yhteisöllistä toimintaa järjestäviä tahoja. Kulttuurialan ominaispiirre on vapaus ja monimuotoisuus ja selkeiden rajausten tekeminen ei aina ole yksiselitteistä. Kaupungin oman palveluverkon kehittäminen jää pääosin raportin ulkopuolelle.

KARTOITUKSEN TOTEUTTAMINEN

Kulttuuritiloihin liittyviä tarpeita, toiveita ja ideoita on kerätty laajasti raporttia varten Tampereen kulttuuritoimijoilta sekä muilta kaupungin asukkailta. Raportin keskeinen tietosisältö muodostuu avoimen verkkokyselyn vastauksista. Lisäksi tausta-aineistona on hyödynnetty seuraavia lähteitä:

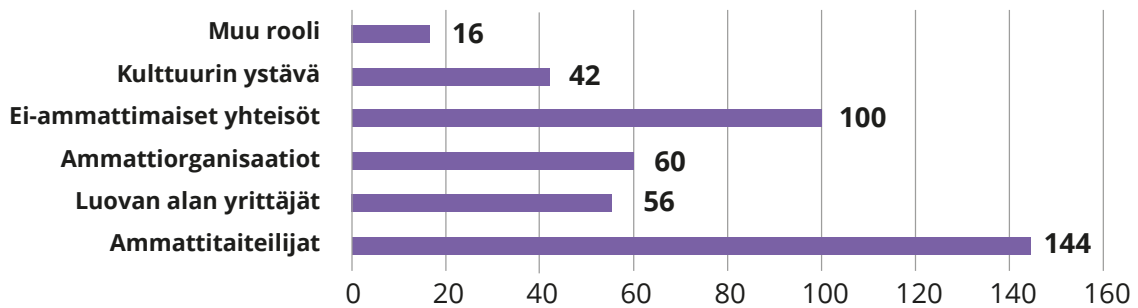
- Keskustelutilaisuus kulttuuritilojen kehittämisen lähtökohdista Tampere-talossa 29.9.2020
- Kulttuuritilatyyryhmän keskustelut ja työryhmän laatimat taiteenalojen nykytilakuvaukset
- Asiantuntijatapaamiset, sähköpostiyhteydenotot
- Esittävien taiteiden opetuksen nykytila ja tulevaisuuden koulutuspolut -työryhmän loppuraportti 2019
- Lehti- ja verkkoartikkelit Tampereen kulttuuritilatilanteesta

Verkkokysely oli avoinna 3.—22.11.2020 ja siihen vastasi 457 henkilöä / organisaatiota. Kyselystä tiedotettiin Tampereen kaupungin verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa, lehdistötiedotteella sekä yhdistyksille suunnatussa uutiskirjeessä. Lisäksi työryhmän jäsenet jakoivat viestiä kyselystä verkostoilleen.

Vastauksissa painottuu vahvasti ammattitaiteilijat ja ammattimaisesti toimivat yritykset ja organisaatiot (yhteensä 62 %). Myös harrastusryhmiltä ja muilta ei-ammattimaisesti toimivilta yhteisöiltä tuli hyvin vastauksia (24 %). Muussa kulttuuritoimijaroolissa vastaajia oli 4 %. Edellä mainitut vastasivat kyselyyn omien tilatarpeidensa näkökulmasta. Lisäksi muita vastauksia tuli 10 %. Näissä vastaajat kertoivat toiveistaan tai ideoistaan esimerkiksi kulttuurista nauttijan roolissa, mutta heillä ei ollut tarvetta omalle tilalle.

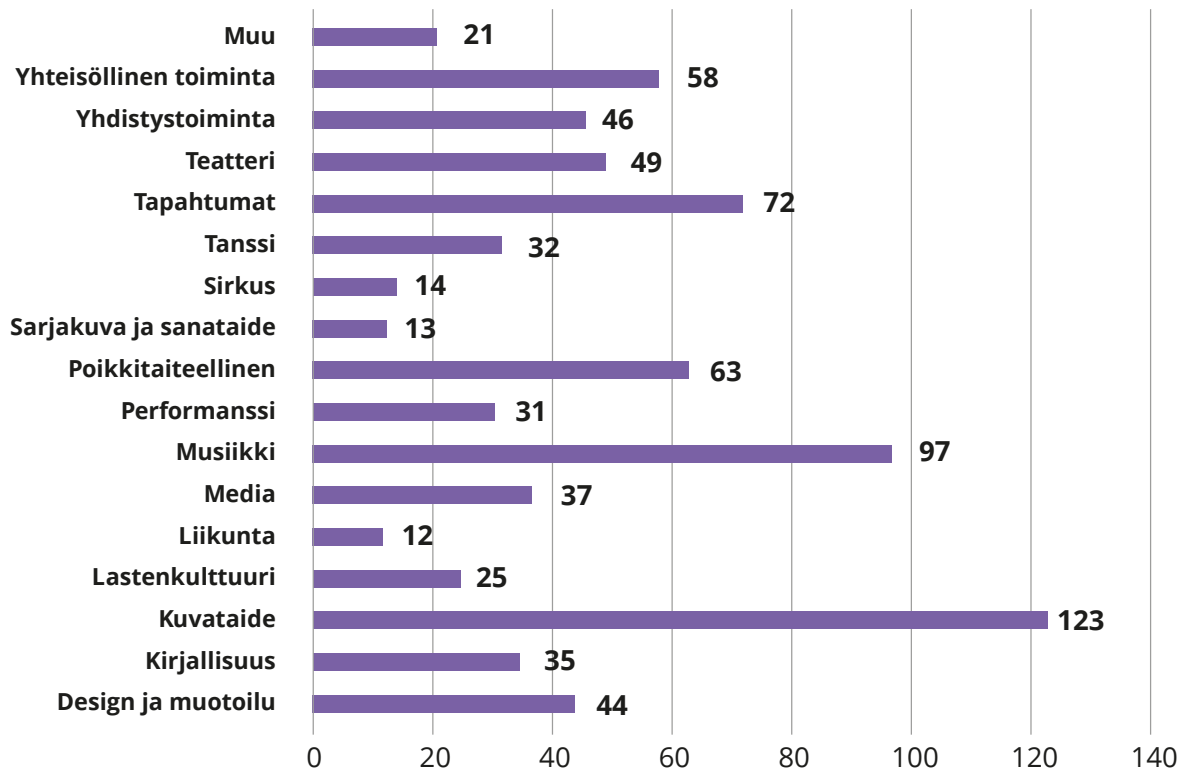
Eri taiteen alat ja kulttuurin genret ovat hyvin edustettuna kyselyssä. Tulosta väärin osin se, että esittäviä taiteita tehdään useammin ryhmässä, ja kuvataidetta yksin. Näin ollen yksi musiikin tai teatterin vastaus saattaa edustaa 30 hengen orkesteria tai 15 hengen teatteriryhmää. Vapaissa vastauksissa korostuu myös monitaiteisuus. Esimerkiksi yksi vastaaja etsi tilaa tehdä savitöitä, säveltää ja järjestää tapahtumia.

Vastaajien roolien jakauma

Vastaajien edustamat taiteenalat

(huom. esittämissä taiteissa enemmän ryhmiä)

Vastausmäärä on suuri. Vastausaktiivisuus viestii kulttuuritilojen suuresta ja monipuolisesta tarpeesta Tampereella.

Toiminnan monimuotoisuuden vuoksi verkkokyselyn vastauksista on mahdotonta saada absoluuttisia tuloksia ja tulkintaa muun muassa tarvittavien tilojen koosta tai määrästä. Kysely ja sen yhteinen tulkinta eri asiantuntijoiden kanssa antaa kuitenkin hyvin suuntaa ja kokonaiskuvaa tilanteesta.

KULTTUURITOIMINTA TAMPEREELLA

Tampere on monella mittarilla Suomen aktiivisimpia kulttuurikaupunkeja. Kulttuuri-instituutioiden lisäksi Tampereella on vahvaa taiteen vapaan ammattikentän toimintaa, eri alojen yhdistyksiä sekä omaehtoista harrastus- ja taidetoimintaa. Toimijoissa on runsaasti sekä järjestäytyneitä että vapaita monimuotoisia ryhmiä.

Toiminnan kirjon vuoksi kattavaa listausta ja kuvausta on mahdotonta tehdä. Toiminnan sisältöjen ymmärtämiseksi tässä luvussa kuvaillaan keskeisten taiteen alojen vapaan kentän ammattilaisten sekä harrastajien toimintaa Tampereella.

Tanssi

Tampereella ammatillisesti tanssitaiteen kentällä toimii valtionosuusteatteri Tanssiteatteri MD sekä vapaan kentän taiteilijoita edustava Pirkanmaan Tanssin Keskus (PTK). Pirkanmaan tanssin keskuksessa on mukana 90 jäsentä. PTK:n hallinnoima esitys- ja harjoitustila Liikelaituri Tampereen Tullin alueella on toiminnan tukikohta ja ydin. Vuonna 2017 sille myönnettiin tanssitaiteen valtionpalkinto. Harrastajakentällä toimii lukuisia tanssiryhmiä. Tampereen kaupungin avustusta tanssiharrastustoimintaan saa 10 yhdistystä. Tanssissa taiteen perusopetusta antaa 7 oppilaitosta. Pirkanmaan festivaaleja edustavan Pirfest ry:n jäsen festivaaleista tanssia Tampereella tarjoilevat Tanssivirtaa Tampereella, Tampereen Teatterikesä, Tampereen Flamencoviikko, Tampere Chamber Music, Sottiisi Moves, Pispalan Sottiisi, Maailmantango ja Fest Afrika.

Sarjakuva

Pirkanmaalla asuu ja työskentelee suuri määrä alan ammattilaisia ja lukuisia nyky-sarjakuvan merkittävimpiä tekijöitä, Tampere Kuplii -festivaali, vakiintuneita isoja kustantajia ja monimuotoista sarjakuvataideväkeä. Tampereelta käsin toimii tärkeitä nykysarjakuvan pienkustantajia. Sarjakuva on ollut mukana lasten ja nuorten taidekasvatuksessa ja harrastajia riittää. Sarjakuvataide linkittyy moneen suuntaan: kuvitukseen, kuvataiteeseen, kirjallisuuteen, sanataiteeseen, peleihin, liikkuvaan kuvaan ja jopa musiikkiin tai skeittaukseen.

Kirjallisuus

Alueella asuu monia merkittäviä nykykirjailijoita ja myös Pirkanmaan kirjallisuushistoria on nimekäs. Jäsenmäärältään suurin vapaan kentän toimija kirjallisuusosalalla on vuonna 1943 perustettu Pirkkalaiskirjailijat ry, jonka jäsenistö koostuu ammattikirjailijoista. Myös kirjoittamisen harrastaminen on yleistä, ja useat ammattikirjailijoista toimivat leipätyönsä ohessa luovan kirjoittamisen opettajina. Sanataidekoulutuksessa ja kirjoittamisen opettamisessa keskeisiä toimijoita ovat mm. Sanataideyhdistys Yöstäjä ry sekä Viitapiiri ry. Alan pienkustantamoita ovat mm. osuuskuntamuotoinen Osuuskumma-kustannus, Sanasato ja Palladium Kirjat. Kirjallisuustapahtumia ovat Elävän kirjallisuuden festivaali, Työväenkirjallisuuden päivä, Kirjalitta sekä Annikin runofestivaali. Vuonna 2021 lanseerataan Tampereen kirjamessut – Kirjafestarit, jotka järjestää Tampere-talo Oy ja Sevent Oy pääyhteistyökumppanina Aamulehti.

Teatteri

Tampereen maineesta teatterikaupunkina kertovat viisi VOS-teatteria, Tampereen yliopistossa kukoistava teatterityön tutkinto-ohjelma (Näty), Tampereen ammattikorkeakoulun musiikkiteatteriin painottuva tutkinto-ohjelma, kesäteatterit, lukuisat teatteriharrastajat, sekä aktiivinen vapaa ammattikenttä. Taiteen perusopetusta teatteritaiteessa annetaan Suomen Teatteriopistossa sekä Tampereen seudun työväenopistolla. Tamperelainen teatterin vapaa ammattikenttä tuottaa vuosittain kiinnostavia ja monipuolisia esityksiä VOS-teattereiden tarjonnan rinnalla. Vakiintuneita vapaita teatteriryhmiä ovat Teatteri Siperia, Teatteri Telakka, Improvisaatiteatteri Snorkkeli ja Täsmäteatteri. Lisäksi Kulttuuriosuuskunta Kaje tuottaa jäsentensä esityksiä. Useimmat vapaat ryhmät tekevät yhteistyötä VOS-teattereiden kanssa. Teatteriryhmien lisäksi teatteriproduktioita valmistavat sekä yksittäiset näyttämötaiteilijat että työryhmät apurahojen turvin. Tampereen freelance-näyttelijät ry on 96 jäsenellään maan toiseksi suurin suomenkielinen ammattinäyttelijöiden ja -näyttämötaiteilijoiden yhdistys. Yhdistyksen jäsenet toimivat monipuolisesti mm. esiintyjinä, sisällöntuottajina, ohjaajina ja esiintymiskouluttajina. Myös tamperelainen harrastajateatterikenttä on laaja ja aktiivinen. Erilaisia vakiintuneita harrastajaryhmiä on reilu kymmenkunta, tunnetuimpana Tampereen Ylioppilasteatteri ja Legioonateatteri.

Musiikki

Tampereella järjestetään Suomen mittakaavassa erittäin paljon elävän musiikin konsertteja asukasmäärään nähden. Toiminta on monipuolista ruohonjuuritasolta suuriin ulkoilmakonsertteihin. Teoston tilastojen valossa aktiivisimpia keikka- ja konserttipaikkoja Tampereella ovat Tullikamarin Pakkahuone, Tampere-talo, G LiveLab, Paapan kapakka, Wanha Posti, Ravintola Telakka, Olympiakortteli ja Vastavirta-klubi, Maanalainen ja Laikunlava. Musiikin toimijoita ja harrastajia Tampereella on valtavasti. Työryhmän musiikkiasiantuntijat arvioivat erilaisia yhtyeitä olevan jopa 2 000. Tampereen kaupunki tukee noin kymmentä ammattimaisesti toimivaa musiikkiyhdistystä. Suuria harrastajakuoroja ja -orkestereita kaupungissa toimii vajaat 40. Pirfest ry:ssä on mukana 21 musiikkifestivaalia. Musiikin opetus Tampereella on vahvaa. Tampereen konservatorion ja Pirkanmaan musiikkiopiston lisäksi taiteen perusopetusta musiikissa antaa 12 pienempää toimijaa. Ammatillista musiikkialan koulutusta tarjoavat Tampereen ammattikorkeakoulun musiikin tutkinto-ohjelma sekä Tampereen konservatorio.

Muotoilu ja design

Pirkanmaalla toimii paljon ammattimuotoilijoita, kuten vaate- ja laukkusuunnittelijoita, korutaiteilijoita, keraamikkoja, lasinpuhaltajia ja tekstiilitaiteilijoita. Ammattimaisesti toimivaa muotoilualaa edustavalla Modus ry:llä jäseniä on 67 ja toiminnan pääpaino on Tampereella. Design on Tampere edustaa noin 30:tä muotoiluorganisaatiota ja yrittäjää ja järjestää Tampereella suosittuja Design tori -tapahtumia. Taito Pirkanmaa ry tukee käsityökulttuuria mm. koulutus- ja neuvontapalveluilla. Yhdistys antaa taiteen perusopetusta käsityö- ja muotilukoulu Näpsässä sekä ylläpitää taitokeskuksia Hervannassa, Epilässä ja Verkarannassa.

Sirkus

Tampereella toimii useita sirkuksen tekijöitä ja organisaatioita. Sorin Sirkus ylläpitää yli 500 oppilaan taiteen perusopetusta antavaa sirkuskoulua, järjestää esitystoimintaa ja tarjoaa sirkusopetusta ja hyvinvointipalveluita erilaisille kohderyhmille. Sirkus Faktori on yhdistys, joka edistää sirkusalan ammattilaisyhteisön kehittymistä ja toimintamahdollisuuksia Tampereella. Circus Ruska on sirkusammattilaisten yhteisö, joka järjestää vuosittain Ruska-sirkusfestivaalin. Suuri osa pirkanmaalaislähtöisistä vapaista sirkusammattilaisista asuu ja työskentelee pääosan vuodesta ulkomailla. Sirkuslaiset muodostavat myös erilaisia yhteenliittymiä, jotka työskentelevät produktiokohtaisesti.

Kuvataide

Ammattitaiteilijoita edustavalla Tampereen Taiteilijaseuralla on jäseniä noin 300. Seura pyörittää ympärivuotista näyttelytoimintaa Mäلتinrannan kaksiosaisessa galleriatilassa. Seuran jäsenet edustavat koko kuvataiteen kenttää traditionaalisista tekniikoista uusimpiin. Mäلتinrannassa toimivat mm. Taidelainaamo, jolla on toimipiste myös Laikussa, metalli- ja grafiikanpaja, monumenttiateeljee ja seuran toimisto. TTS hallinnoi kolmea työtilakiinteistöä; Ateljeetaloa Kalevassa, Takahuhdin taidekeskusta residensseineen ja Pesula-rakennusta Hatanpäällä. Tampereen Ateljeetalossa on 10 ateljeeta. Seura järjestää Pirkanmaan Triennaalin joka kolmas vuosi. Tampereen taideyhteisötukea kuvataidekentällä saavat Taiteilijaseuran lisäksi Tampereen Taideyhdistys, Tampereen Saskiat, Spraycancontrol, Rajataide ry, Finlayson Art Area, AvaraTaide ry sekä Valokuvakeskus Nykyaika. Harrastajia edustavia kaupungin avustamia yhteisöjä ovat Pirkka-Hämeen kuvataiteilijat, Taideyhdistys Elo, Tampereen valokuvausseura sekä Tampereen kameraseura. Kaupungin oma Sara Hildén akatemia antaa taiteen perusopetusta kuvataiteessa.

Underground

Tampere Underground Nyt on 2017 perustettu yhteisö, joka haluaa tukea ja yhdistää undergroundtoimijoita Tampereella. Näihin pyrkimyksiin johtavia keinoja kehitetään jatkuvasti. Toiminnan tueksi on perustettu yhdistys. Yhteisö järjestää myös itse erilaisia kulttuuritapahtumia, joista isoimmaksi on noussut jokavuotinen Tampere Underground Juhannus Hiedanrannassa. Tapahtumat ja toiminta pyrkivät noudattamaan yhteisön arvoja, joita ovat mm. ekologisuus, syrjimättömyys, matalan kynnyksen osallistuminen, läpinäkyvyys ja monipuolinen yhteistyö. Yhteisöstä löytyy laaja kattaus eri alojen ammattilaisia ja tärkeänä pohjana toiminnassa on ollut tietotaitojen jakaminen - halutessaan kokematonkin pääsee kokeilemaan kulttuurituottamisen eri osa-alueita. Kulttuurikäsitettä ei olla rajoitettu tiettyyn taiteenalaan, vaan tapahtumissa esiintyy bändejä, tarinankertoja, sirkustaitelijoita, kuvataiteilijoita, tanssijoita, sekä monia muita alansa edustajia. Yhteisön toiminta perustuu kokouksiin, joissa päätetään kussakin, mitä seuraavaksi tehdään tai edistetään jo meneillään olevaa tapahtumaa. Toiminta on vapaaehtoista.

KULTTUURITILOJEN NYKYTILANNE

Tampereen kulttuuritilatilanne on huono. Aihe on ollut jo vuosien ajan esillä julkisessa keskustelussa. Kaupunki kasvaa voimakkaasti ja luovien alojen osaamiselle on kysyntää. Tilojen tarve kasvaa, mutta tarjonta kuitenkin supistuu jatkuvasti. Sekä ammattilaiset että harrastajat kärsivät tilanteesta ja moni on muuttanut kaupungista pois huonojen toimintamahdollisuuksien vuoksi. Työryhmän ja verkkokyselyn vastaukset vahvistavat näkemystä.

"Aiemmin vanhat tehdastilat ovat toimineet työhuoneina, nyt niitäkään ei enää ole. Yleisesti ottaen kuvataiteilijoiden tilanne kaupungissamme ei voisi tilojen suhteen olla paljon huonompi. Ilman työtilaa ei teoksia synnytetä."

"Kulttuurialan työ on epävakaata ja haastavaa, siksi vakaat, hyvät ja edulliset työtilat ovat äärimmäisen tärkeä asia."

"Musiikin ja muun kulttuurin harjoitustilat ovat yleensä ensimmäisenä katoamassa, kun kaupunkien keskustoja tiivistetään. Tähän tulisi kiinnittää huomiota proaktiivisesti."

"Vapaan kentän tanssitaiteilijoiden toimintamahdollisuudet Tampereella ovat rajalliset. Suuri osa vapaankentän taiteilijoista on siirtynyt työskentelemään pääkaupunkiseudulle."

"Ensinnäkin jos Tampereen kaupunki jättäisi rauhaan ja ei sulkisi tekijöiden toimitiloja, niin se olisi hyvä alku. Tampereella oli ihan hyvin toimitiloja tekijöille, mutta puolet niistä tiloista on laitettu uuteen käyttöön, myyty tai purettu. Jos saisi saman verran tiloja käyttöön kuin 10 vuotta sitten, niin ei olisi tätä ongelmaa."

"Useat kulttuuritoimijat joutuvat nykyisin toimimaan liian pienissä tai epäkäytännöllisissä tiloissa. Myöskin vuokrat julkisissa paikoissa ovat pienelle toimijalle usein liian korkeat."

"Tampereella on maailman paras nuorisosirkus, jonka entiset oppilaat ovat maailmalla tunnettuja nykysirkustaiteilijoita, mutta Tampereella ei ole mitään tilaa jossa heille olisi fasilitetit treenaamiseen ja esiintymiseen."

Tampereen tilanne on kasvaville kaupungeille tyypillinen. Kaupungin kehittymisen ja yhdyskuntarakenteen tiivistymisen myötä aiemmin kulttuuritoimijoille ideaaleja "joutokäytössä" olevia tiloja kehitetään muuhun käyttöön, jolloin edullisista tiloista nauttineet ja alueen imagoa kehittäneet kulttuuritoimijat joutuvat siirtymään muualle. Viimeisimpänä tapauksena Tampereella on ollut Pynnikin trikoon kiinteistön taiteilijatoiminnan loppuminen, jonka myötä useat taiteilijat muuttivat työtilansa naapurikuntiin ja osa lopetti toimintansa.

Kaupunki kulttuuritilojen mahdollistajana

Tampereen kaupunki mahdollistaa merkittävän määrän tiloja kulttuurialan toimijoiden käyttöön, mutta työryhmän näkemyksistä ja verkkokyselyn vastauksista on helppo päätellä, että tarjonta ei kata vapaan kentän eikä kaikkien organisaatioiden tarpeita. Kulttuuritilat ovat pääsääntöisesti institutionaalisten toimijoiden käytössä, hallinnollisesti vaihtelevasti järjestettyjä ja osan niistä tulevaisuus kulttuurikäytössä on hataralla pohjalla omistajien kehittäessä niitä muuhun kaupallisempaan käyttöön. Tilojen määrä ei vastaa kulttuurikaupunkina profiloituvan ja nopeasti kasvavan kaupungin tarpeita. Suurin puute on taiteilijoiden työhuoneista, esittävien taiteiden esitys- ja harjoitustiloista ja omaehtoisen kulttuurin harrastamisen olosuhteista. Näitä ei aiemmin ole käsitelty ja kehitetty kaupungissa samalla tavalla kuin esimerkiksi liikunnan olosuhteita.

Tampereen kaupungin omistamia tai ulkoisilta vuokranantajilta vuokraamia kulttuuritiloja:

Toiminta-avustukset

Sivistyspalvelut maksaa markkinavuokraa vastaavan sisäisen vuokran (noin 270 t €/vuosi) kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -ryhmälle lautakunnan avustuspäätöksen mukaisesti.

- Tampere-seura ry / Raatihuone
- Tampereen kansainvälisen toimintakeskuksen tukiyhdistys ry / Laikku
- Tampereen Taiteilijaseura ry / Taidekeskus Mältinranta
- Pirkkalaiskirjailijat ry / Sampolan koulun entinen rakennus
- Pispalan Sottiisi / Laikku
- Tampereen elokuvajuhlat / Tullikamari
- Tampereen Teatterikesä / Tullikamari
- Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto / Laikku

Kumppanuusavustukset

Sivistyspalvelut maksaa markkinavuokraa vastaavan sisäisen vuokran (1 460 t€/vuosi) kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -ryhmälle lautakunnan avustuspäätöksen mukaisesti.

- Pirkanmaan Musiikkiopisto / Entinen Pyynikin sairaalan Kurila-rakennus ja PMO:n päärakennus
- Tampereen Teatteri Oy / Frenckell -näyttämö
- Teatteri Mukamaksen kannatusyhdistys / Pispalan valtatie 30
- Tanssiteatteri Mobita Dansco / Hällä
- Lastenkirjainstituutti / Pantintalo
- Työväen Museoyhdistys ry / Työväenmuseumo Werstars
- Pyynikin kesäteatteri

Sivistyspalvelujen vuokralaiset

Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmä on vuokrannut tilat sisäisesti sivistyspalveluille, joka edelleen vuokraa oman toimintansa ohella ulkoisille toimijoille.

- Haiharan taidekeskus: nukketeatteri ja kahvila (kulttuuripalvelujen vuokralaisena Satumatto ry)
- Haiharan taidekeskus: Runebergin mökki (kulttuuripalvelujen vuokralaisena Interi ry)
- Tallipiha (museon vuokralaisena Cental Oy, joka alivuokraa eteenpäin ja operoi alueen toimintaa)
- Tullikamari (Kulttuuripalvelujen vuokralaisena Tampereen kulttuurikamari Oy)
- Viikinsaari (kappeli, sauna, tanssilava, ravintola, näyttämö) (Kulttuurin vuokralainen Hopealinjat oy)
- Hiedanrannan kohteita

Kiinteistöt, tilat, asuntopolitiikka -ryhmän vuokralaisia

Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmä vuokraa suoraan toimijoille.

- Pispalan kulttuurikohteet: Rajaportin sauna, Kurpitsatalo, Hirvitalo, Tahmelan huvila
- Hatanpään pesularakennus, Takahuhdin taidekeskus (Tampereen taiteilijaseura)
- Onkiniemen trikootehdas, osittain vuokrauskäytössä kulttuuritoimijoille ja yrittäjille
- Hiedanrannan kohteita, joista osa siirtynyt 2021 alussa apporttiluovutuksen myötä Hiedanrannan kehitys Oy:lle

Lisäksi Tampereen kaupunki mahdollistaa paljon kulttuuritoimintaa oman palveluverkkonsa kohteissa: koulujen, nuorisotilojen, kulttuuritalojen, museoiden, kirjastojen ja muiden rakennusten satunnaisina ja vakituisina käyttäjinä on suuri määrä kulttuuritoimijoita. Esimerkiksi Kulttuuritalo Laikussa ja Nuorten kulttuurikeskus 13:ssa harjoittelee ja esiintyy lukuisia ryhmiä. Tilat ovat kuitenkin hyvin runsaalla käytöllä ja vapaita aikoja on usein vaikea löytää.

Sivistyspalvelujen vuokralaisten ja avustustoiminnan piirissä olevien tilatilanne on pääosin vakaa. Keskeisimpiä lähitulevaisuuden asioita ovat mm. Tampereen Teatterin Frenckell -näyttämön tulevaisuuden turvaaminen sopimuksilla Frenckellin kiinteistön myynnin yhteydessä, Tullikamarin uudet vuokrasopimukset ja kiinteistön peruskorjauksen aikainen toiminta sekä Pirkanmaan musiikkiopiston tilakehitys osana Pyyntikampuksen kokonaisuutta. Edellä mainitut etenevät yhteistyössä toimijoiden kanssa omana prosessinaan. Toiveita ja tarpeita tulevaisuuden muutoksista on mm. Lastenkirjainstituutilla ja Pirkkalaiskirjailijoilla.

Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän vuokralaisten tilanne on toistaiseksi vakaa, mutta tulevaisuus ja toimijoiden asema ovat epäselviä. Tilaomaisuudesta vastaavan kaupungin yksikön lakisääteinen ydintehtävä on vuokrata tiloja ensisijaisesti kaupungin palveluiden käyttöön ja mahdolliset ulkoiset vuokrasopimukset tulee tehdä markkinaehtoisesti. Kulttuuritoimintaan liittyy kuitenkin paljon tapauskohtaisuutta, poikkeuksia ja sisällöllistä arviointia. Esimerkiksi Hirvitalon vuokrahinta on markkinahintaa edullisempi kunnossapitovelvoitteeseen perustuen. Nykymallissa kiinteistöalan ammattilaiset joutuvat ratkomaan myös kulttuurisältöön liittyviä asioita ja ottamaan niihin kantaa. Nykymalli ei myöskään mahdollista kiinteistöjen peruskorjausta ja kunnossapitoa pitkällä aikavälillä, koska niillä on välitön vuokraa nostava vaikutus, johon vuokralaisella ei useinkaan ole mahdollisuutta. Kulttuurin tukeminen ei-markkinahintaisen tilavuokran kautta ei täyttäisi myöskään avoimelle hallinnolle asetettua tukien läpinäkyvyyden vaatimusta. Esim. Pispalan kulttuurikohteissa on todennäköisesti tulevaisuudessa edessä rakennusten säilymisen kannalta välttämättömiä perusparannus- tai niihin rinnastettavia korjauksia.

Hiedanrannassa on tällä hetkellä 26 kulttuurialan tai kolmannen sektorin vuokralaista. Alue on kuulunut Tampereen kaupungille vuodesta 2014 ja suurin osa maaomaisuudesta ja vanhoista tehdasrakennuksista on siirtynyt kaupungin omistamalle Hiedanrannan Kehitys Oy:lle tammikuussa 2021. Kaupungille jäävät Liehahden kartano ja kartanopuisto, Jukola sekä suunnittelukonttori. Hiedanrannassa

kulttuuri- ja yhteisötoimintaa on tällä hetkellä Lielahden kartanolla, Hiedanrannan Pajalla sekä saunalavalla ja puistoalueilla. Suomessakin harvinaisen, suurien yleisötilaisuuksien järjestämiseen soveltuvan Kulttuuritila Kuivaamon skeitti- ja tapahtumatoiminnan siirtymistä raitiotietieyömaan alta vuoden 2021 aikana väistötiloihin entiselle muovitehtaalle valmistellaan. Toiminnan jatko on suunnitelmissa turvata kaupungin rahoittamana. Lielahden kartanolla on kulttuuripalveluiden ylläpitämä nykyaidegalleria, Sopimusvuori ry:n kahvila sekä Valokuvausseuran studio ja pimiö. Kulttuuripalveluiden on tarkoitus lisätä kartanolle työpaja- ja/tai residenssitoimintaa.

Onkiniemen sukkatehtaalla toimii nykyisin kymmeniä pienyrittäjiä ja kulttuurin tekijöitä. Toiminnan kehittymisen on mahdollistanut tehdasrakennuksen työtilojen matala vuokrataso, joka taas ei mahdollista rakennuksessa välttämättömiä peruskorjausta. Vain osa rakennusten tiloista on tällä hetkellä käytössä johtuen käytöstä poistettujen tilojen haitta-ainepitoisuuksista ja rakenteellisesti huonosta kunnosta. Rakennuksen toimijat ovat perustaneet muun muassa Onkiniemen Kulttuuritehdas ry:n, jonka yhtenä tavoitteena on edistää kohteen säilymistä ja kehittämistä kulttuurikeskuksena. Alueen tilanne ja tulevaisuus on herättänyt viime vuosina paljon julkista keskustelua. Alueen nykyinen asemakaavamerkintä on T (teollisuus) ja rakennuksen kehittäminen edellyttää asemakaavan muutosta, joka on vireillä. Onkiniemen kehittämisestä asumisen ja kulttuuritoiminnan alueeksi järjestettiin tontinluovutuskilpailu vuonna 2019. Kilpailu päättyi ilman tulosta. Kokonaisuus osoittautui haasteelliseksi, koska siinä kilpailtiin sekä merkittävistä kaupunkikuvallisista seikoista että poikkeuksellisen monimuotoisesta toiminnallisesta konseptista. Kiinteistössä on mittava korjausvelka. Alueen kehittämisen ja sen myötä kulttuuritoiminnan tulevaisuutta hahmotetaan parhaillaan osana Särkänniemen elämysalueen kehittämistä.

Onkiniemen ja Hiedanrannan skenaarioita käsitellään tarkemmin ratkaisumahdollisuuksia käsittelevässä luvussa.

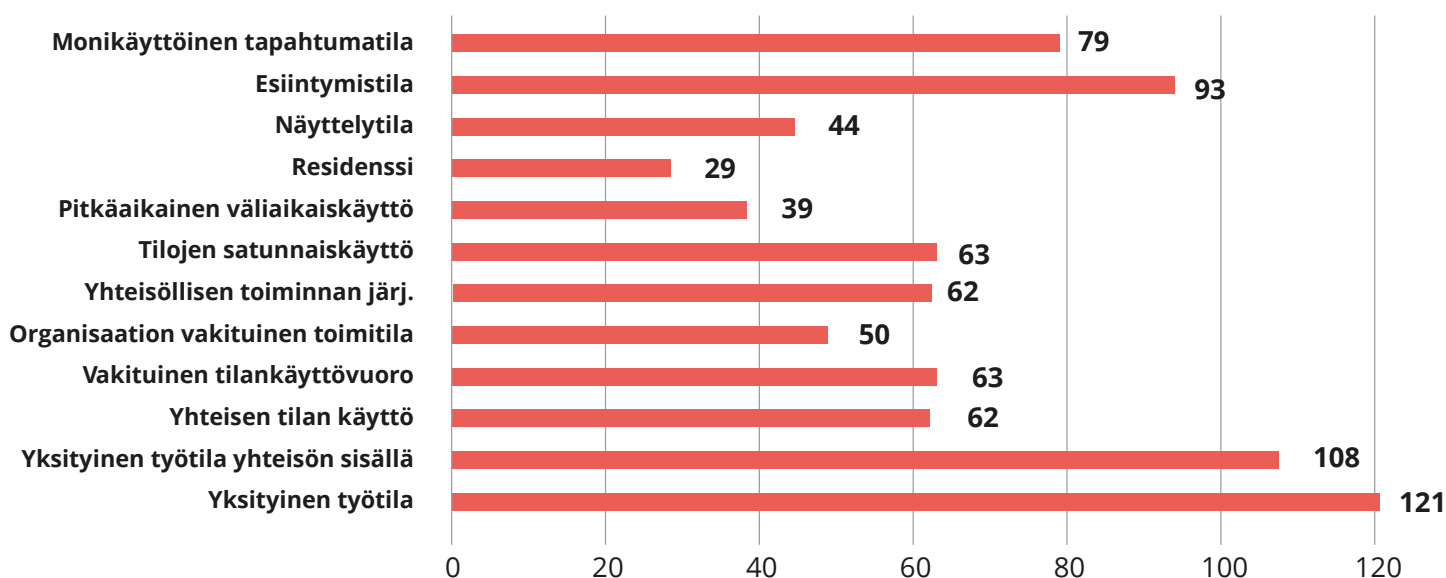

KULTTUURITILA- TARPEET

”Kulttuuritila” on terminä laaja. Siinä missä liikunnan harrastamiseen ja huippu-urheiluun tarvitaan jäähalleja, uimahalleja, pallokenttiä ja tatameja, tarvitaan kulttuuritoimintaan ja taiteellisen työn tekemiseen yhteisöllisiä monitoimitiloja, konserttisaleja, näyttelytiloja, studioita ja työtiloja. Useisiin näistä liittyy runsaasti erityisvaatimuksia.

Kyselyn vastaajat kuvasivat omia tarpeitaan seuraavasti. Kyselyssä on voinut ilmaista useamman tarpeen, ja esimerkiksi suurin osa yksityisen tilan tarvitsijoista kelputtaa myös tilan yhteisön sisältä.

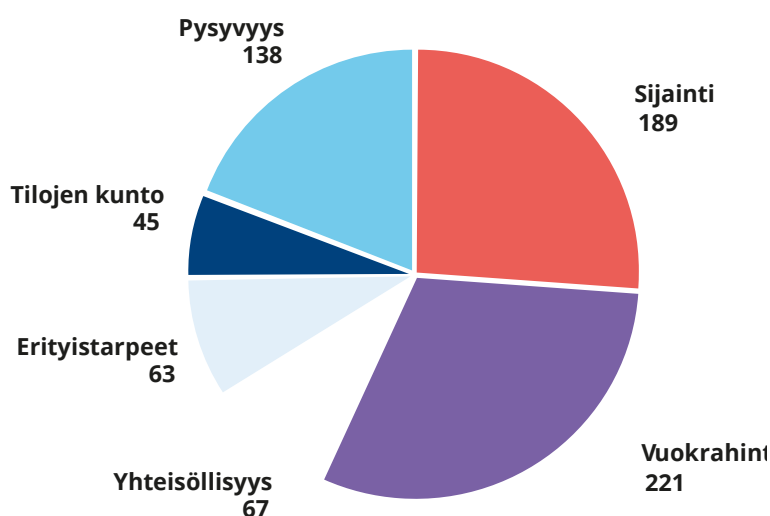
Tilatyyppien tarpeen jakauma

Vastauksen jakautuminen kuvaa työryhmänkin korostamaa tarpeiden moninaisuutta. **Ylivoimaisesti suurin pula Tampereella on yksityisistä taiteilijoiden työhuoneista ja esittävien taiteiden esitystiloista**, mutta myös muiden taiteen alojen toimintamahdollisuuksissa on suuria puutteita.

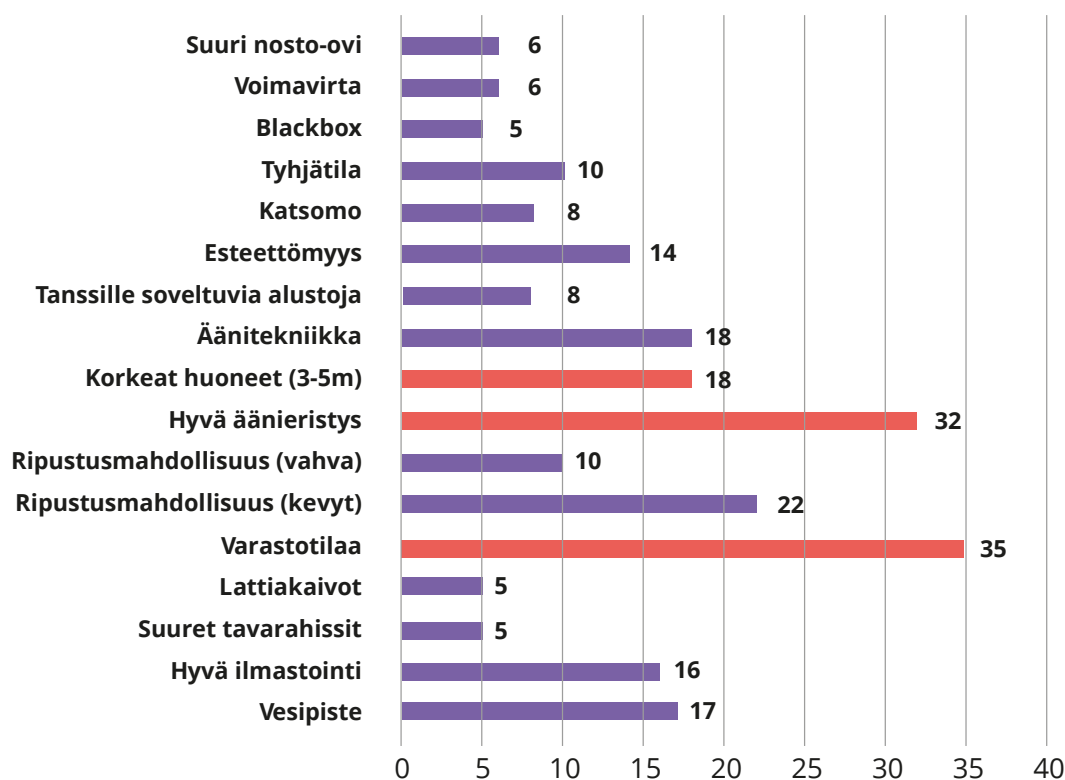
Suurin syy tilojen puutteelle käyttäjien näkökulmasta on niiden hinta. Taiteilijoilla ei usein ole mahdollisuutta vuokrata tiloja markkinahintaisesti. Yhteisöllistä taide- tai harrastustoimintaa järjestävillä tämä ei myöskään tule kysymykseen. Kulttuurin tekijöille tilojen tärkeimmät ominaisuudet ovat hinta, sijainti ja pysyvyys. Myös yhteisöllisyys nousee korkealle kriteereissä.

Kulttuuritilan tärkeimmät ominaisuudet

Monella toimijalla on tiloihin kohdistuvia erityistarpeita. Toisella on tarve harjoitella äänekkään instrumentin soittoa ilman muiden häiriintymistä ja toisella on tarve hiljaiselle tilalle yksin työskentelyyn. Joillain on tarve säilyttää tiloissa kemikaaleja, joillain tarve siirrellä painavia teoksia ja joillain tarve pystyttää trapetseja. Vapaissa vastauksissa tekstianalyysin perusteella useimpia mainintoja tilojen erityisvarustelutarpeista saivat seuraavat:

Eniten mainitut erituistarpeet

Lisäksi mainintoja saivat mm. rulla-alustat, kohdeimurit, keramiikkauunien ilmanpoistoputket, anniskeluoikeudet, nestekaasun säilytys, tanssitangot, keittiö, peiliseinät, peseytymistilat, akustointi ja tulityötilat. Tarpeiden moninaisuutta kuvaa hyvin oheiset kaksi lainausta vastauksista:

”Kuvanveistäjien tarpeet turvallisuuden ja mm. ripustuskestävyyden suhteen ovat aivan toiset kuin graafikon, maalarin taikka digitaalisten medioiden käyttäjillä. Skaala on laaja ja siihen on erikseen ja huolella perehdyttävä, kun rakennetaan uutta tai korjataan vanhaa taiteilijoille soivaksi. Keille tarkkaan ottaen suunnitellaan? Useimmissa tapauksissa työtilan ei kuitenkaan tarvitse olla viimeisteltyä ”hienoa” tilaa; maalari haluaa rapata ronskisti (tosin toisen tyyppisiäkin tekijöitä on), maalaustaiteen kohdalla ilmanvaihto, ilmastointi, on iso asia, jota useimmiten on vaikea järjestää tavallisiin vuokrattaviin tiloihin. Jos työssä käytetään erilaisia kovaäänisiä koneita, äänieritykseenkin pitää kiinnittää huomiota (jos on naapureita). Maalarit tarvitsevat myös valoa (mielellään pohjois) ja isoja ikkunoita. Jos tekee suuria töitä, materiaalit on pystyttävä kuljettamaan sisään ja valmiit työt ulos. Monikerroksisissa taloissa on oltava suuret tavarahissit. Lattiakaivot ovat ainakin keraamikkojen toivelistalla. Yksi käyttää syövyttäviä aineita tai hitsaa, tarvitsee savensäilytykseen sopivaa tilaa taikka puutyötiloja: kuten sanottu, tarpeet ovat moninaiset ja tiloja suunniteltaessa pitää miettiä kohderyhmän tarpeet. Uusiin taiteilijataloihin ja-taiteilijakomplekseihin toivotaan varastotilaa, varastotilaa ja varastotilaa, muita säilytystiloja ja näyttelytila.”

”Sähkö, vesi, viemäri. Siinä ne tärkeimmät”

Tarpeiden moninaisuuden ja toivotun kustannustason vuoksi lukuisat toimijat toivovat, että tiloja ei korjattaisi liian valmiiksi ja hienoksi. Toimijat toivovat muokkaamista mahdollistavaa raakatilaa. Esteettömyydestä ja turvallisuudesta ei kuitenkaan pidä joustaa edes rosoisimmissa tiloissa.

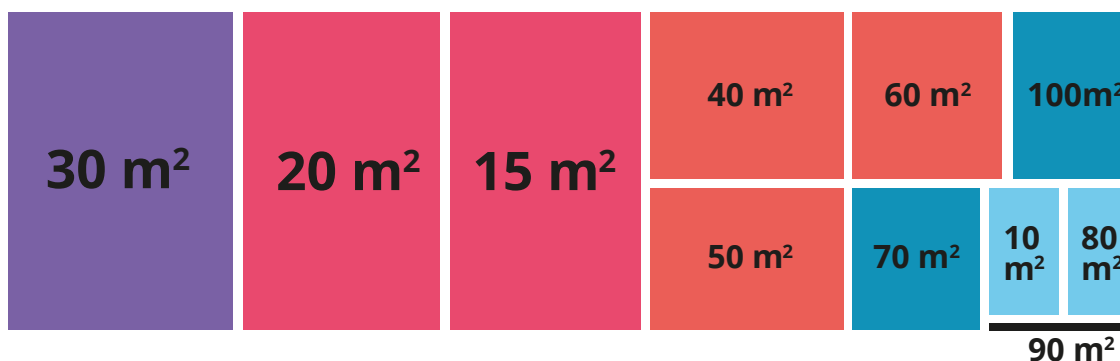
Tarpeita avataan seuraavaksi tarkemmin tilatyypeittäin. Vaikka jako tehdään raportissa tyypeittäin, korostuu vastauksissa ja työryhmän keskusteluissa, että erilaista kulttuuritoimintaa ja toimijoita tulisi keskittää samaan paikkaan tai alueelle. Toimijoiden keskeinen synergia profiloisi paikkaa ja houkuttelisi uusia yleisöjä. Yhdessä olon katsotaan synnyttävän yhteistyötä, joka kehittää ajan mittaan myös sisältöjen laatua. Tilojen jako tiukkoihin genererajoihin on myös vaikeaa ja osittain turhaa, mutta selkeyden vuoksi raportissa on tunnistettu eri tila- ja tarvetyypit.

Yksityiset ammattilaisten työhuoneet

121 kulttuurialan ammattilaista kertoi haluavansa yksityisen työhuoneen joko yksin tai suuremman yhteisön sisältä. Täyttä yksityisyyttä heistä toivoi vain 13. Vastaajista 90 % ilmoitti olevansa valmiita maksamaan tilasta. Maksuvalmiuden keskiarvo oli 7,1 € / m². Heistä 40 %:lla ei ollut tällä hetkellä työskentelytilaa.

Jos kaikille työtilaa kaipaavilla ja siitä maksaville tarjottaisiin työtila, tarvittaisiin tiloja kyselyn mukaan noin 110:lle toimijalle. Kulttuuritalatyöryhmä vahvistaa arvion pitävän paikkaansa. Toimijat kaipaavat pääosin 30—40 m² huoneita. Tilan kokopreferenssit on havainnollistettu oheisessa puukuvaajassa. Tarvittavien työtilojen yhteenlaskettu koko olisi noin 4 000 neliometriä. Todennäköisesti yksityisiä ja yhteiskäyttöisiä tiloja yhdistelemällä tilan tarve on jonkin verran tätä pienempi ja yksittäiset huoneet voivat olla hieman puukuvaajan osoittamia tiloja pienempiä.

Työtilojen toivekokojen jakauma

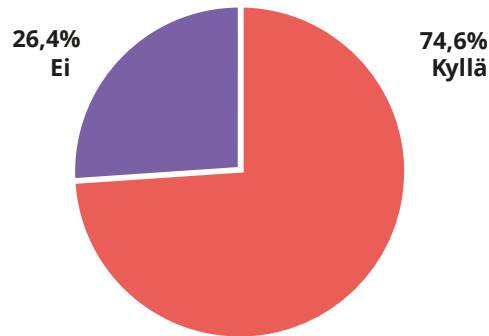

Työtilojen tarve on akuutti. Ilman nopeita ratkaisuja erityisesti kuvataiteilijoiden on mahdotonta tehdä työtään Tampereella.

Tiloja käytettäisiin monipuoliseen toimintaan ja työhön, mm.: maalaamiseen, piirustuksiin, kuvanveistoon, taidegrafiikan tekoon, kankaan kudontaan, tekstiilitöiden suunnitteluun, keramiikkaan, kehystykseen, kirjoittamiseen, korujen valmistukseen, korjausompeluun, lavasteiden valmistukseen, tutkimukseen, soitinten viritykseen, tanssitreeneihin, huonekalujen valmistukseen, säveltämiseen, sisustus tuotteiden suunnitteluun ja valmistukseen, bänditreeneihin, soittoharjoitteluun, mediasisältöjen tuottamiseen, tapahtumatuotantojen suunnitteluun, äänittämi-

seen, animaatioiden tekoon, julkisen taiteen suunnitteluun, valokuvaukseen, entisöintiin ja design-asusteiden valmistukseen. Myös toimistotiloja, arkistointitilaa ja varastoja kaivataan runsaasti.

Järjestäisitkö tilassa vakituisesti tai satunnaisesti yleisölle avointa toimintaa?

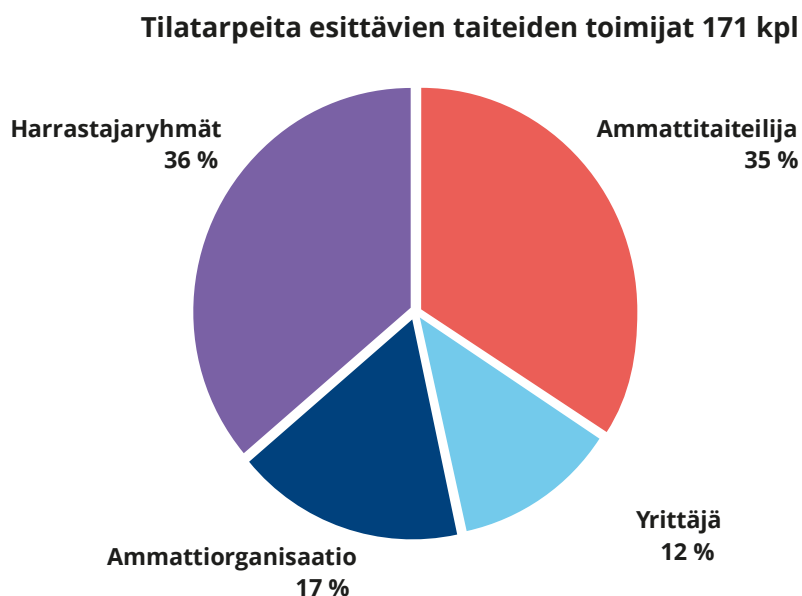
Näissä kolme neljästä järjestäisi myös satunnaisesti tai vakituisesti yleisölle avointa toimintaa, kuten avoimia ovia, kierrätyspäiviä, työnäytöksiä, taiteilijataapaamisia, teosmyyntiä, luentoja, esitystoimintaa, pienoisenäyttelyitä, 3D-skannausta, virtuaalitodellisuuden tutustumista, taideterapiaa, opetusta, työpajoja, kerhoja, mielenosoituskylttipajoja ja yleistä oleskelua.

Neljännes pyhittäisi tilan yksin omalle työskentelylleen.

Esittävien taiteiden tilat

Esittävien taiteiden tarpeet poikkeavat paljon yksityisistä työhuonetarpeista. Esittävillä taiteilla viitataan teatteriin, tanssiin, musiikkiin ja sirkukseen. Vastauksissa korostuu tarve monikäyttöisille näyttämöille, jotka mahdollistaisivat sekä esitys- että harjoitustoiminnan. Tarve on suuri. Työryhmän jäsenten mukaan mm. tanssin ja sirkuksen ammattilaisia on muuttanut pois kaupungista huonojen työskentelyolosuhteiden vuoksi.

Kyselyssä 171 esittävien taiteiden toimijaa ilmaisi tarpeen taiteen tekemisen tilalle.

Vapaan kentän ammattilaisten tilat

Ammattitaiteilijat ja organisaatiot kaipaavat tiloja mm. teatteriproduktioiden esittämiseen, keikkojen ja konserttien järjestämiseen, sirkusesityksiin, bänditreeneihin, livestriimauksiin, esittävien taiteiden residensseihin, tanssiharjoituksiin ja koreografioiden suunnitteluun, avoimiin harjoituksiin, ammattilaisten luentoihin, ammattilaisten ohjaamiin avoimiin harjoitusvuoroihin, lavasteiden rakentamiseen, burlesque- drag- ja performanssitaiteilijoiden esityksiin sekä kursseille.

Esittävien taiteiden esitystoimintaan ja produktioiden harjoitteluun kaivataan erityisesti tekniikalla varustettua laadukasta vierailunäyttämöä / black boxia. Tila ei olisi vain yksittäisen ryhmän käytössä, vaan monenlaisten vapaan ammattilaiskentän hyödynnettävissä. Esiintymistilan ei tarvitse olla perinteinen näyttämö, vaan musta, helposti muokattavissa oleva tila, joka mahdollistaisi myös monenlaisia tapahtumia. Laadukkaan ja tekniikalla varustetun tilan vuokratilaukset voisivat olla raakatilaa korkeammat.

Laadukkaiden esitystilojen lisäksi tarve on vaatimattomimmille harjoitustiloille. Moni esittävien taiteiden organisaatio kaippaa myös varasto- ja toimistotilaa. Työryh-

mässä nostettiin esiin myös, että ammattilaisten tilat tukevat myös harrastamista, koska tilat mahdollistavat ammattilaisten järjestämän kurssituksen ja opetuksen.

Monessa vastauksessa nousee esiin, että toimijoiden fyysinen läheisyys mahdollistaisi esiintyvän taiteen iltoja, joissa eri taiteilijoiden esityksiä on koottu yhteisiksi kokonaisuuksiksi. Tämä voisi avata uusia ansaintamahdollisuuksia taiteilijoille ja toisaalta luoda uudenlaisia kulttuurielämyskonsepteja kaupunkiin.

”Tampereelta puuttuu paitsi kunnollinen esitystila sirkustoiminnalle, myös asialliset ja edulliset harjoitustilat. Kunnolliset mahdollisuudet esityksiin, ammattilaisten harjoitteluun ja residenssitoimintaan kasvattaisi nopeasti Tampereen mainetta kansainvälisissä sirkuspiireissä ja edesauttaisi tasokkaan ja vireän taiteellisen toiminnan kehittymistä.”

”Teatterin vapaalla kentällä on jo vuosia ollut pula harjoitus- ja esitystiloista. Yksityiseltä puolelta vuokratut esitystilat ovat olleet kalliita, joten ryhmät ovat ennen pitkää joutuneet luopumaan niistä ja produktioiden lukumäärä on vähentynyt. Laitosteatterit tilaavat yhä enemmän vapailta ryhmiltä liikkuvia esityksiä, mutta eivät pysty tarjoamaan harjoitustilaa.”

”Teatterin vapaan kentän haaveena on oma yhteinen, esitystoimintaan soveltuva ja helposti julkisilla kulkuneuvoilla saavutettava harjoitus- ja esitystila. Tila sijaitsisi ihanteellisesti eri kulttuurialojen toimijoiden taidekeskittymässä, jolloin yhteistyö ja esitystoiminnan vakiintuminen mahdollistuisi ja tila tulisi yleisölle tutuksi. Taidekeskittymä myös laajentaisi jokaisen alueella toimivan taiteenalan yleisökuntaa. Ihanteellisesti tilassa tai tilan läheisyydessä olisi mahdollisuus anniskelutoimintaan.”

”Erikokoisia harjoitustiloja ammattilaisille tarvitaan, etenkin jos Onkiniemen alueen tilatkin tyhjenevät. Taiteenalan erityisyys on kovaäänisyys, joka on aina haaste kaupunkiolosuhteissa. Tähän voisi tarttua esim. rakentamalla äänieristäviä tiloihin, jotka musiikintekijöille tarjotaan.”

”Esitystaiteen keskus, jossa voisivat joustavasti toimia kaikki alueen esittävän taiteen ammattilaiset. Yhteinen esitystila, useampia harjoitustiloja (joita voisi myös soveltaa pienimuotoiseen esityskäyttöön). Yhteiset toimistotila(t).”

Esittävien taiteiden harrastajien tilat

Harrastajien tiloissa järjestämä toiminta olisi hyvin samankaltaista kuin ammattilaisilla. Vastauksissa kaivataan tilaa mm. lukuisille bändikeikoille ja -treeneille, vapaan tanssin harrastamiseen, tanssikursseille, matalankynnyksen musiikkitapahtumille, lavasteiden rakentamiseen, stand-upille, dj-keikoille ja orkestereiden harjoituksille.

Työryhmässä nostettiin esiin, että matalan kynnyksen keikkatiloja ei ole paljon - varsinkaan alaikäisille. Esim. Nuorten kulttuurikeskus 13 ja ravintolat eivät vastaa kaikkeen tarpeeseen. Pienille ja keskikokoisille tapahtumapaikoille ilman ikärajaa on siis kysyntää.

”Olisi tietysti hienoa, että kaikille löytyisi harrastustilat. Isoja harrastustiloja ei ole helppo löytää arki-illoille. Eikä siis myöskään harrastajaorkesterille konserttipaikkaa viikonlopuille tai arki-illoille, joka on mahdollinen vuokran suuruuden suhteen.”

”Erityisesti treenitiloja muusikoille pitäisi saada myös edullisesti: ei pelkästään bändeille vaan myös yksityisten treenikäyttöön. Tässä voitaisiin hyödyntää myös musiikkioppilaitosverkostoa.”

”Isoja tiloja johon jokainen voi luoda oman näköisensä esityksen tai tapahtuman.”

Yhteisöllisen toiminnan tilat

Noin sata vastaajaa ilmaisi kaipaavansa tilaa, jossa voisi osallistua yhteisölliseen toimintaan tai olla itse sellaista järjestämässä. Kuten työhuone- ja esittävien taiteiden tarvekuvauksista näkyy, on yhteisöllinen toiminta rakennettu usein jo niihin sisään. Teema haluttiin kuitenkin nostaa erikseen esiin, sillä se toistuu hyvin vahvasti sekä kyselyssä ja sitä tuotiin esiin myös monissa puheenvuoroissa Tampere-talossa järjestetyssä yleisötilaisuudessa. Keskeinen viesti on, että Tampereella on tarve tilaan, jonka luonteen ja toiminnan ihmiset itse määrittelevät omista lähtökohdistaan. Tiloissa voitaisiin järjestää kursseja, tapahtumia, näyttelyitä ja avointa työpajatoimintaa ja musisointia.

"Monikäyttötilat olisivat tarpeellisia erilaisten työpajojen, luentojen ja ihan vaan ajanvieton kannalta. Usein hienoja yhteistyöjuttuja ja pitkällekin kantavia asioita syntyy ihan vaan sellaisen tilan myötä, jossa voi oleskella ilman suurempaa tulosvastuuta."

"Omassa tilassa teen taidetta, yhteisissä tiloissa osallistuisin yhteisölliseen toimintaan yhdessä muiden taiteilijoiden kanssa. Se voi olla mitä tahansa vapaa-muotoisen kahittelun, yhteisten tapahtumien ja yleisötapahtumien välillä."

"Tapahtumia: poikkitaidetta, musiikkia, kuvataidetta, installatioita jne. Koh- taamispaikka ihmisille ja luovalle työskentelylle."

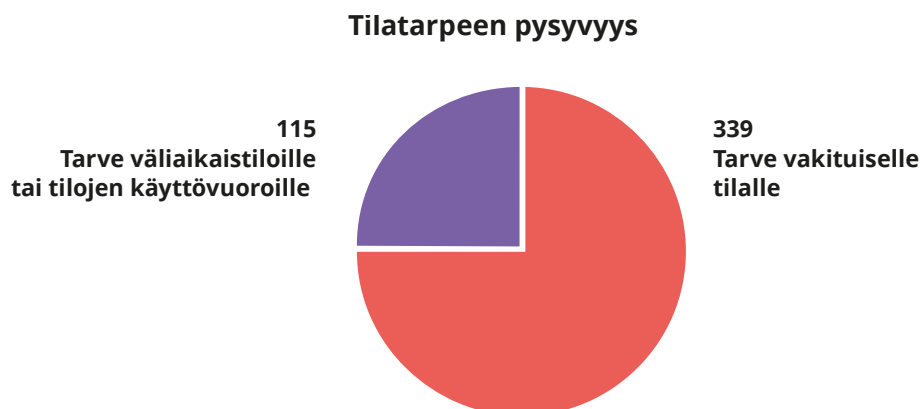
"Taidepajoja, vapaamuotoista taiteilua, materiaalien uusiokäyttöä, perinnekä- sitöitä, taideaktivismia, (mielenosoitus)kylttipajoja, vapaa mikki -iltoja, lauta- pelikerhoja, paikallisyhteisökokouksia, yhdistystoimintaa, yhteisömarkkinoita, oleskelua"

"Vapaat, esteettömät, kaikille avoimet anti-elitistiset tilat. Yhteisöllisyyttä korostavaa, syrjäytymistä ehkäisevää toimintaa. Mahdollisesti jopa voimaut- tavaa, elämyksellistä, "sielua ruokkivaa"."

Yhteisöllisessä käytössä olevia tiloja Tampereella on tällä hetkellä Pispalassa ja On- kiniemessä. Näiden osalta toimijoiden keskeinen toive on pysyvyys.

Tilojen väliaikais- ja satunnaiskäyttö

Noin neljännes vastaajista koki, että heille riittää käyttövuoro tilassa, jota myös muut käyttävät tai heidän tarpeensa olivat muutoin satunnaisia. "Pitkäaikaisesta väliaikaiskäytöstä" oli kiinnostunut noin 50 vastaajaa, eli 8 % toimijoista. Väliaikais- tilojen hyödyntämisessä on siis hyvää potentiaalia täydentää kulttuuritarpeita ja rikastuttaa kaupungin kulttuurielämää.

Organisaatioiden tilatarpeet ja valmiit tilakonseptit

Kyselyssä 50 kulttuurialan organisaatiota ilmaisi tarpeen pysyvälle toimitilalle. Vastauksien tarkempi analysointi osoitti, että moni näistä vertautuu työhuonetta tarvitseviin toimijoihin tai yhteisöllisiä yhteistiloja kaipaaviin tekijöihin. Osalla toimijoista on kuitenkin pysyvämpi tilatarve organisaation tai yhteisön kiinteäksi kotipaikaksi tai tarpeita nykyisten toimitilojen kehittämiseen. On selvää, että kaupungin tukemana kaikkia tarpeita ei voida ratkaista ja toisaalta monien organisaatioiden tilatarpeisiin voi löytyä yhteisiä ratkaisuja. Kyselyissä esiin nousseet tarpeet on koottu tarkemmin yhteen jatkotyötä varten. Jatkotyössä tilaa tarvitsevia organisaatioita tulee tuoda yhteen pöytään keskustelemaan tarpeiden yhdistämisestä.

Kulttuuritilarpeita ilmaisseissa toimijoissa on mukana lukuisia kaupungin rahallisesti tai tilallisesti tukemia yhteisöjä, mikä mahdollistaa nykyisten resurssien kohdentamisen pohdinnan yhteistyössä toimijoiden kanssa, mikäli kulttuuritilakonseptien kehittäminen etenee joissain kohteissa. Aiemmin Onkiniemityön yhteydessä on esimerkiksi tunnistettu, että avoimia tilakysymyksiä on tällä hetkellä mm. käsityökoulu Näpsällä, Lastenkirjainstituutilla, Ahaa Teatterilla sekä kaupungin omalla Sara Hildén -akatemialla. Alustava tilatarve näille toiminnoille on n. 4 600 htm². Lisäksi esimerkiksi Sorin Sirkuksella on tarvetta lisätiloille mm. opetus, esitys ja residenssitoiminnan käyttöön sekä teknisiksi tiloiksi.

Usean toimijan yhteistyönä on pidemmän aikaa keskusteltu Tarinatalo-konseptista. Tarinatalossa voisi olla työskentelytiloja, tapahtumatiloja ja kurssitiloja kirjallisuusalan toimijoille. Tarinatalo voisi hyvin toteutua myös jonkin vielä laajemman ja monitaiteellisemmän tilahankkeen osana. Hankkeen takana ovat Pirkkalaiskirjailijat ry, Sanataideyhdistys Yöstäjät ry, Tampere Kuplii ry, Kuvittajat ry, Osuuskumma-kustannus, Sarjakuvantekijät ry, Viitapiiri ry, Sanasato sekä muutamat yksityishenkilöt.

Kaupungin tiloissa vuokralla olevien profiilitoimijoiden viesti kulttuuritilatyöhön on toive jatkuvuudesta ja toiminnan pitkäjänteisen kehittämisen mahdollistamisesta. Kulttuurikamari Oy toivoo väistötiloja Tullikamarin kiinteistön peruskorjauksen ajaksi.

Esimerkkejä pysyvää toimitilaa kaipaavista tai nykytilojen kehittämistä kaipaavista yhteisöistä ja organisaatioista:

- Tampereen Teatterimuseo ry
- Tarinatalo
- Kehitysvammaisteatteri La Strada ry
- Ahaa Teatteri
- Lumina Productions
- Videootit ry
- Pirkkalaiskirjailijat ry
- Pirkka-Hämeen Kuvataiteilijat ry
- Tampere Kuplii ry
- Rakennuskulttuurikeskus Piiru & Tahmelan Huvila
- Tammerkynä ry
- Uniflow
- Tampereen freelance-näyttelijät ry Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto
- TREenit! Ry
- Viihdekuoro Sauriat ry
- Lastenkirjainstituutti
- Vapaa Nekala ry
- Tulikollektiivi Flamma RY PJ
- Pirkanmaan Tanssin Keskus
- Vapaa Musiikki ja Taide ry
- Dance Actions Finland Oy
- Tampereen Valokuvausseura ry
- Legioonateatteri ry
- Spraycankontrol
- Tampereen Ääni Ry
- Sorin Sirkus
- Sanataideyhdistys Yöstäjä ry.
- Pirkanmaan Linedancers Ry
- Teatteri Telakka ry
- Aura of Puppets
- Stand Up Mafia

Näyttely- ja tapahtumatilat

44 vastaaja kertoi kaipaavansa Tampereelle enemmän näyttelytiloja. Monikäyttöisiä tapahtumatiloja kaipasi 73 vastaajaa. Tarpeen todellisuudesta viestii muun muassa se, että kaupungin hallinnoimiin näyttelytiloihin on kaikkiin monta kertaa enemmän hakijoita kuin vuoroja on mahdollista antaa ja vaatimattomimmissakin näyttelytiloissa on usein jopa vuoden jonot. Niin ikään tapahtumatilat ovat hyvin varattuja vuoroja on vaikea saada illoille ja viikonlopuille. Kaupalliset tapahtumatilat ovat monille toimijoille liian kalliita. Niiden rinnalle kaivattaisiinkin matalamman kynnyksen tiloja erilaiseen tapahtumatoimintaan.

Tarpeeksi suuret monitoimitapahtumatilat ovat kaupungin kulttuurielämän kannalta keskeisiä. Ne mahdollistavat konsertteja, kongresseja, musiikkitapahtumia, messuja, myyjäisiä, lastentapahtumia, näyttelyitä ja esittävien taiteiden esityksiä. Tapahtumiin kytkeytyy usein liiketoimintaa.

Yhteistyö ja tilojen hallinnointi

Itse varsinaisten tilojen lisäksi sekä kyselyssä, Tampere-talon yleisötilaisuudessa, että työryhmässä nousi vahvasti esiin tarve selkiyttää asiointia ja prosesseja kulttuuritiloihin liittyen. Toimijat eivät tiedä keneen ottaa yhteyttä, tilojen käyttöperiaatteet eivät ole tiedossa ja asiointi koetaan vaikeana. Samasta asiasta joutuu pahimmillaan olemaan yhteydessä eri ihmisiin. Satunnaiskäyttöön soveltuvista tiloista ei ole tietoa kootusti, vaan sitä saa etsiä eri hallinnon alojen sivuilta. Esiin nousee tarve tulla paremmin kuulluksi ja ymmärretyksi.

Teema on tunnistettu myös kaupungin asiantuntijoiden sisäisessä työryhmässä sekä kaupungin muissa sisäisissä keskusteluissa. On tarpeen selkiyttää hallinnointivastuita, yhteistyörakenteita ja dialogia vuokralaisten ja koko kulttuurikentän kanssa. (ks. nykyisiä kulttuuritiloja käsittelevä luku).

Toiminnassaan kaupunki saa kritiikkiä kyselyssä myös tiettyjen toimijoiden suosimisesta. Osalla vastaajista on kokemus, että kaupungin tukemien tilojen tulisi olla helpommin myös muiden kuin päävuokralaisten käytössä.

"Toivon saavutettavuutta ja kommunikointia, jotta asioiden kehittäminen helpottuu. Luottamuksen saavuttamista."

"Ennustettavuutta, selkeämpää tiedottamista. Yhden otsikon alla kaikki mahdollisuudet vuokrattavista tiloista jne. Nyt vuokraajan täytyy surffata erikseen eri hallinnon aloilla löytääkseen kunkin vuokrattavia tiloja."

"Toivon nopeutta ja byrokratian helpottamista. Korkeintaan kahta yhteyshenkilöä joiden kautta kaikki asiat saa hoidettua. Joustavuutta. Läpinäkyvyyttä."

"Selvä keskustelukumppani tilojen suhteen. Maksujen ja käyttämisen suhteen kokonaisharkintaa"

"Joustavuutta, vähemmän jäykkää ja hidasta byrokratiaa. Kuulluksi tulemistä. Esim. että kunnostukseen liittyviä asioita käydään läpi vuokralaisten kanssa."

NÄKÖKULMIA TILAN MERKITYKSESTÄ TOIMIJOILLE JA KAUPUNGILLE

Tila on usein perusedellytys taiteen tekemiselle ja kokemiselle. Sen lisäksi tilat ovat kuitenkin myös keino kehittää kulttuurialaa ja kaupunkia monesta näkökulmasta.

Taidetyöläisten ja kulttuuritoimijoiden näkökulmasta tilat:

- lisäävät toimijoiden välistä yhteistyötä
- mahdollistavat uusien toimintamuotojen ja koko alan kehittymisen
- tuovat näkyvyyttä toiminnalle
- avaavat uusia ansaintamahdollisuuksia
- antavat yksin työskenteleville työyhteisön ja lisäävät työhyvinvointia
- ennaltaehkäisevät syrjäytymistä.

Myös kaupungilla on monia syitä olla kiinnostunut tiloista.

Kulttuuritilat voivat:

- vahvistaa alueen vetovoimaa ja matkailua
- kohottaa kaupungin brändiä
- lisätä alueen harrastusmahdollisuuksia ja koko kaupungin kulttuuritarjontaa
- ehkäistä syrjäytymistä
- edistää yrittäjyyttä ja työllisyyttä
- vahvistaa kestävää kehitystä ja kulutuskulttuuria
- toimia asuinalueiden muutoksen ja profiloitumisen vetureina
- lisätä alueiden sosiaalista turvallisuutta.

Kulttuuritilojen ja alueiden merkityksestä kaupungin brändille ja vetovoimalle on paljon hyviä esimerkkejä maailmalla. Taiteilijakaupunginosat ja kulttuurikeskukset ovat suosittuja vierailukohteita ja ne synnyttävät ympärilleen paljon yritystoimintaa. Vilkkaan taidetoiminnan avulla on nostettu uuteen kukoistukseen kokonaisia asuinalueita. Esimerkiksi Tallinnan Telliskivi on Baltian suosituin matkakohde ja sen kävijämäärät ovat kaksinkertaiset Särkänniemen kävijämäärään verrattuna.

Tilat tulee nähdä myös elinkeinojen kehittämisen mahdollisuutena. Esimerkiksi sarakuvataiteilija voi usein tehdä työtä myös kotonaan, mutta tilat ja moniammatillinen yhteisö voivat nostaa tekemisen uudelle tasolle ja mahdollistaa uutta liiketoimintaa. Kun työlle saa näkyvyyttä näyttelyiden ja myynnin kautta ja osaamista voi yhdistää eri alojen osaajien kanssa, on maaperä uusille ideoille ja menestystarinoille otollinen. Kaiken taiteen ei tarvitse nousta suuren yleisön tietoisuuteen, mutta kun taiteelle ja ideoille luodaan otollinen maaperä, näin todennäköisemmin aina välillä käy. Eri alojen osaamista yhdistämällä voi kehittyä niin kaupunkilaisten kuin matkailijoidenkin näkökulmasta aito ja kiinnostava ostos- ja kulttuuripalvelukeskus, jota ei voi siirtää halpatuontimaihini tai internettiin. Kestävää ja elämyksellistä tulevaisuutta rakentavan kaupungin kannattaa pyrkiä monipuolistamaan elinkeinomahdollisuuksia luovilla aloilla.

Myös hyvinvointi korostuu toimijoiden puheissa. Tekijöiden kokemusten mukaan taidetoiminta ja yhteisöllinen tekeminen ovat antaneet monille vaikeassa elämäntilanteessa oleville kiinnittymispintaa yhteiskuntaan ja keinoja käsitellä vaikeita asioita. Toisaalta työ tai mielekäs harrastaminen ja yhteisöön kuuluminen ovat myös merkittäviä henkistä pahoinvointia torjuvia tekijöitä. Kulttuurin hyvinvointivaikutuksista on todennettu Maailman terveysjärjestö WHO:n julkaisemassa, yli 900 tieteellistä artikkelia käsittävässä koontitutkimuksessa. Tutkimuksen mukaan taide voi olla avain useisiin monimutkaisiin terveyshaasteisiin.

Työryhmä korostaa myös, että tilojen mahdollistaminen on ennen kaikkea osoitus arvostuksesta toimijoita kohtaan. Sen koetaan tällä hetkellä puuttuvan kokonaan. Taiteen arvostus heijastaa kaupungin arvomaailmaa. Taide on henkistä pääomaa, sivistystä, yhteiskunnallista keskustelua, yksityistä ja yhteisöllistä kokemista, jonka laaja-alainen nauttiminen turvataan parhaiten tukemalla taiteilijoita.

KULTTUURITILA- RATKAISUJA MUUALLA

Esimerkkejä hyvistä ja toimivista kulttuuritaratkaisuista löytyy niin Suomesta kuin ulkomailtakin. Parhaimmillaan tilaratkaisujen myötä eurooppalaiset kaupungit ovat voineet profiloitua kiinnostavina ja houkuttelevina kaupunkikulttuurin mekkoina. Verkkokyselyssä vastaajia pyydettiin nimeämään hyviä käytäntöjä muista kaupungeista. Erityisen hyvinä ratkaisuuina koettiin vanhat, käytöstä poistetut tilat tai hylätyt tehdasrakennukset ja -alueet, joita kaupunki hallinnoi, mutta antaa mahdolli-

simman vapaasti ja helposti taide- ja kulttuuritoimijoiden käyttöön. Kannattavana ja kaupunkia elävöittävän ratkaisuna pidettiin myös kaupunkitilan antamista ja sen käytön mahdollistamista katutaiteen käyttöön. Erityisen elävinä kulttuurikaupunkeina nähtiin esimerkiksi Berliini ja Praha.

”Vanhoja tiloja ja tehtaita on annettu halvalla taiteilijoiden käyttöön esim. Espanjassa, jossa itse olen asunut. Tiloista on muodostunut omaehtoista kulttuurikeskittymiä joissa kukoistaa monenlainen toiminta.”

”Vanhoja teollisuusrakennuksia on otettu onnistuneesti käyttöön kulttuuri- ja työtiloiksi ympäri maailmaa. Tästä voisi ottaa oppia. Tampereella on todellakin historiallisesti merkittäviä rakennuksia, jotka olisi suhteellisen helppo laittaa kuntoon ja ottaa käyttöön. Näin säilyisi myös kaupungin teollisuudentiteetti, mistä Tampere on tuttu (Manse). Jos kaikki vanhat teollisuusrakennukset puretaan, se ei ole todellakaan mikään hyvä asia Tampereen asukkaiden eikä turistien mielestä. Paras olisi siis hyödyntää ja kunnostaa niitä tiloja, joita jo on.”

Vanhoissa teollisuus- ja muissa kiinteistöissä toimivien kulttuurikeskusten yhteistyöorganisaatio Euroopassa on Tran Europe Halles. <http://teh.net>. Järjestö edustaa ruohonjuuritason kulttuurin tekijöitä ja toimii alustana verkostoitumiselle ja hyvien käytäntöjen jakamiselle. Yhteisöön kuuluu 127 kulttuurikeskusta 36:sta maasta.

Kaapelitehdas, Helsinki

Kaapelitehdas Helsingissä nousi useasti esiin kyselyssä hyvänä kotimaisena esimerkkinä toimivista ja monipuolisista kulttuuritiloista.

Kaapelitehdas on Suomen suurin kulttuurikeskus. Kaikkiaan 56 000 neliön tiloissa toimii muun muassa 3 museota, 10 galleriaa, tanssiteattereita, taidekouluja sekä lukuisia taiteilijoita, bändejä ja yrityksiä. Vuokrattavissa tiloissa järjestetään konsertteja, näyttelyitä, festivaaleja ja messuja. Kaapelitehtaalla työskentelee päivittäin noin 900 ihmistä, ja pelkästään lyhytaikaisesti vuokrattavissa tapahtumatiloi-
ssa vierailee vuoden aikana lähes 340 000 ihmistä. Kaapelitehdasta hallinnoi Helsingin kaupungin omistama Kiinteistö Oy Kaapelitalo. Yhtiö peruskorjaa ja vuokraa vanhoja teollisuusrakennuksia taiteen, kulttuurin ja käsityön tarpeisiin.

”Kaapelitehtaan tilat ovat mielenkiintoisesti toteutetut, vaikkakaan niissä ei ole viimeisintä teknologiaa käytössä. Maailmalla on varmasti useita todella mielenkiintoisesti toteutettuja kulttuuritiloja vaihtuville esityksille ja toimijoille, olisi hienoa, jos tuleva tila olisi monipuolinen ja mahdollistaisi tasokkaan ammattimaisen esitystoiminnan useille eritasoisille ja erilaisille toimijoille.”

<https://www.kaapelitehdas.fi/>

Telliskivi, Tallinna

Esimerkkinä laajemmasta kulttuurin- ja luovan talouden alueesta mainittiin Telliskiven alue Tallinnassa. Telliskivi sijaitsee Pohjois-Tallinnan kaupunginosassa entisen Baltian rautatiealueen alueella. Entiselle tehdasalueelle rakentuneella alueella kukoistaa niin kaupallinen toiminta kuin kulttuuri- ja taidetoimintakin. Alkujaan huonon maineen omaava hylätty teollisuusalue on hyvä esimerkki teollisuuskompleksista, jolle on menestyneesti löydetty uusi, nykyaikainen käyttötarkoitus.

Telliskivessä on yli 200 luovan talouden yritystä ja yhteensä 10 luovan talouden toimintaan liittyvää rakennusta, joiden yhteispinta-ala on 25 000 m²:ä. Yritysten lisäksi alueelta löytyy runsaasti ravintoloita, kaksi teatteria sekä konferenssi- ja seminaarituloja. Alueella järjestetään yli 500 kulttuuritapahtumaa vuodessa.

Luomu-, vegaani- ja ympäristöteemoilla on merkittävä osansa alueen toiminnassa. Vuonna 2016 Tallinnan katuruokafestivaali on ensimmäinen kansainvälisesti tunnustettu hiilineutraali tapahtuma.

Telliskiven luovan keskuksen perusti vuonna 2007 Jaanus Juss, joka on aluetta hallinnoivan yhtiön OÜ Telliskivi Majan toimitusjohtaja. (<https://telliskivi.cc/en/> ja <https://www.visitestonia.com/fi/telliskivi-loomelinnak>)

”Tallinnan Telliskivi-alueella kulttuuri elää ja hengittää tehdasalueelle rakentuneessa kokonaisuudessa, jossa on mukana myös kaupallista toimintaa. Tämän tyyppisen keskittymän voisin nähdä nousevan Hiedanrantaan. Niin ikään Tallinnassa sijaitseva Eesti Lastekirjanduse Keskus voisi olla hyvä esikuvapaikalle, jossa on Lastenkirjainstituutin yhteyteen perustettu kirjallisuusalan toimijoille Tarinatalo.”

Tehdas 108, Nokia

Paikallinen esimerkki kiinnostavasta kulttuuritarjonnasta löytyy Nokialta. Nokialla sijaitseva Tehdas 108 toiminta käynnistyi luovien alojen yrittäjien toimesta vuonna 2012 vanhassa tehdasrakennuksessa. Vuonna 2013 perustettiin Tehdassaaren Osuuskunta pyrittämään toimintaa. Tehdas 108:n tarjoaa musiikkia, ruokaa, taidetta, hyvinvointia, designia, teatteria ja sirkusta. Tehdassaaren Osuuskunta hallinnoi ja operoi Nokian Tehdassaarella sijaitsevaa luovaa keskusta, ja vuokraa tilojaan kunnille, yrityksille ja yksityisille mm. juhla-, kokous, tuotanto-, ja ateljee-käyttöön, sekä myy palvelutuotteita Taide & Design-, Keho & Mieli- sekä Musiikki & Ilmaisupainotuksilla. Tavoitteena on luoda elämyksiä ajan hermolla ja madaltaa kynnystä laajemman kohdeyleisön saattamiseksi taiteen ja kulttuurin sekä hyvinvoinnin pariin. (<https://tehdas108.fi/>)

”Nokian Tehdas 108 on hienoa toimintaa! Toivottavasti Nokian kunta ja tilan vuokraajat saavat pidettyä pakan kasassa - vuokra on valtava ja riskit suuria, mutta mahdollisuudet rakentaa turvallista pesää ja olohuonetta monelle nuorelle, jotka eivät muualla koe olevansa hyväksytyjä tai rakastettuja :).”

Muita esimerkkejä kulttuurilaratkaisuista

Suomessa

Kaapelitehdas, Helsinki Suomi: <https://www.kaapelitehdas.fi/>
Kirjailijatalo, Jyväskylä Suomi: <http://www.kirjailijatalo.org/>
Kirjan talo, Turku Suomi: <https://www.kirjantalo.org/>
Kutomo, Turku Suomi: <https://www.ehka.net/kutomo/>
Logomo, Turku Suomi: <https://logomo.fi/>
Hämeenlinnan teatteri, Hämeenlinna Suomi: <https://hmlteatteri.fi/>
Kulttuuritalo Valve, Oulu Suomi: <https://www.kulttuurivalve.fi/fi/>
Teurastamo, Helsinki Suomi: <https://teurastamo.com/>
Veturitallit, Jyväskylä Suomi: <https://veturitallit.jyvaskyla.fi/>
Nansotalo, Nokia Suomi: <https://www.nansotalo.fi/>
Tiedekulma, Helsinki Suomi: <https://www.helsinki.fi/fi/tiedekulma>
Annantalo, Helsinki Suomi: <http://www.annantalo.fi/>
Tallipiha, Tampere Suomi: <https://tallipiha.fi/>
Kulttuuritehdas Korjaamo, Helsinki Suomi: <https://korjaamo.fi/fi/>
Jyväskylän Kangas, Jyväskylä Suomi: <https://www.jyvaskyla.fi/kangas>
Suvilahti, Helsinki Suomi: <https://www.suvilahti.fi/>
Taidetehdas, Porvoo Suomi: <https://www.taidetehdas.fi/>
Esitestaiteen Keskus ESKUS, Helsinki Suomi: <https://www.eskus.fi/eskus/>
Sepänkeskus, Jyväskylä Suomi: <https://www.kyt.fi/sepaenkeskuksen-toiminta/>
Kulttuuritalo Annis, Pori Suomi: <https://www.pori.fi/kulttuuri-ja-liikunta/lastenkulttuurikeskus-kruunupaa/kulttuuritalo-annis>
Oranssi, Helsinki Suomi: <https://oranssi.net/>
Kuopion kaupunginteatteri, Kuopio Suomi: <https://kuopionkaupunginteatteri.fi/>
Jallukka, Helsinki Suomi: <https://jallukka.fi/>
Ars Longa, Helsinki Suomi: <https://www.ornamo.fi/fi/projekti/taiteen-ja-muotoilun-senioritalo-ars-longa/>
Taiteen talo/Purkutaide, Kerava Suomi: <http://www.purkutaide.com/>

Ulkomailla

Telliskiven alue, Tallinna Viro: <https://telliskivi.cc/en/>
Pariisin taiteilijakaupungin säätiö, Pariisi Ranska: <http://citedesarts.fi/>
The Pushkinskaya Art Center 10, Pietari Venäjä: <https://p-10.ru/en/for-visitors/>

Kulturhuset stadsteatern, Tukholma Ruotsi: <https://kulturhusetstadsteatern.se/>
Godsbanen, Aarhus Tanska: <https://godsbanen.dk/>
Beaconsfield Gallery Vauxhall, Lontoo Englanti: <https://beaconsfield.ltd.uk/>
Centquatre 104, Pariisi Ranska: <https://www.104.fr/>
Moomsteatern, Malmö Ruotsi: <https://moomsteatern.com/ensemble/>
The ORKZ, Groningen Hollanti: <https://www.orkz.net/en/>
Rote Fabric, Zürich Sveitsi: <https://rotefabrik.ch/#/>
Sentralen, Oslo Norja: <https://www.sentralen.no/>
Hausmania Kulturhus, Oslo Norja: <https://www.hausmania.org/>
Guldagergaard, Skælskør Tanska: <https://ceramic.dk/>
Katapult, Berliini Saksa: <https://katapult.berlin/>
Zirkus Mond, Berliini Saksa: <https://www.facebook.com/zirkusmond/>
Fotografiska, Tallinna Viro/Tukholma Ruotsi: <https://www.fotografiska.com/>
Gasometer, Wien Itävalta: <https://www.gasometer.at/de/>
Melkgweg, Amsterdam Hollanti: <https://www.melkgweg.nl/nl/>
Mejeriet, Kööpenhamina Tanska: <https://kulturmejeriet.se/>
Granville Island, Vancouver Kanada: <https://granvilleisland.com/>
Subtopia, Tukholma Ruotsi: <https://www.subtopia.se/>
La Friche, Marseille Ranska: <https://www.lafriche.org/>
Circolo Scandinavo, Rooma Italia: <https://www.circoloscandinavo.it/>
Renew Newcastle, Newcastle Australia: <https://renewnewcastle.org/about/>
Museum Quarte, Amsterdam Hollanti: <https://www.museumquarter.com/>
Ma Telpa, Riika Latvia: <https://maatelpa.com/>
Arts Printing House, Vilna Liettua: <http://www.menuspaustuve.lt/en/about/Menu-spaustuve>
Orionteatern, Tukholma Ruotsi: <http://orionteatern.se/>
Unperfekthaus, Essen Saksa: <https://www.unperfekthaus.de/>
Kanepes Kulturas centrs, Riika Latvia: <https://www.kanepes.lv/en/>
Amsterdam Noord, Amsterdam Hollanti: <https://www.iamsterdam.com/en/about-amsterdam/amsterdam-neighbourhoods/noord>
NDSM, Amsterdam Hollanti: <https://www.iamsterdam.com/en/about-amsterdam/amsterdam-neighbourhoods/ndsm>

RATKAISU- MAHDOLLISUUKSIA

Kulttuuritilarapeisiin ei ole yhtä kaiken kattavaa ratkaisua. Jokainen yksittäinen teko parantaa tilannetta, mutta ei yksinään riitä vastaamaan kaikkiin tarpeisiin. Tässä luvussa esitetään aineiston pohjalta ehdotuksia ratkaisuista, jotka voisivat parantaa kulttuuritilatilannetta Tampereella. Ehdotukset toimivat pohjana myöhemmin tehtävällä päätöksenteolla ja kehittämistyöllä, eivätkä sellaisenaan ole linjauksia.

Moni raportin ratkaisuehdotuksista voi konkretisoida aikaisintaan vuosien päästä. Näiden lisäksi tarvitaan nopeita toimia erityisesti kuvataiteilijoiden työn mahdollistamiseksi.

Yhteisöllinen kulttuuri- ja työtilakeskus

Kyselyssä ja työryhmän keskusteluissa korostuu vahvasti, että keskeisin ratkaisu kulttuuritilatilanteen parantamiseen olisi yhteisöllinen kulttuuri- ja työtilakeskus, jossa toimijoiden synergia ruokkisi uusia innovaatioita ja toiminnan muotoja ja lisäisi taidetyön kiinnostavuutta.

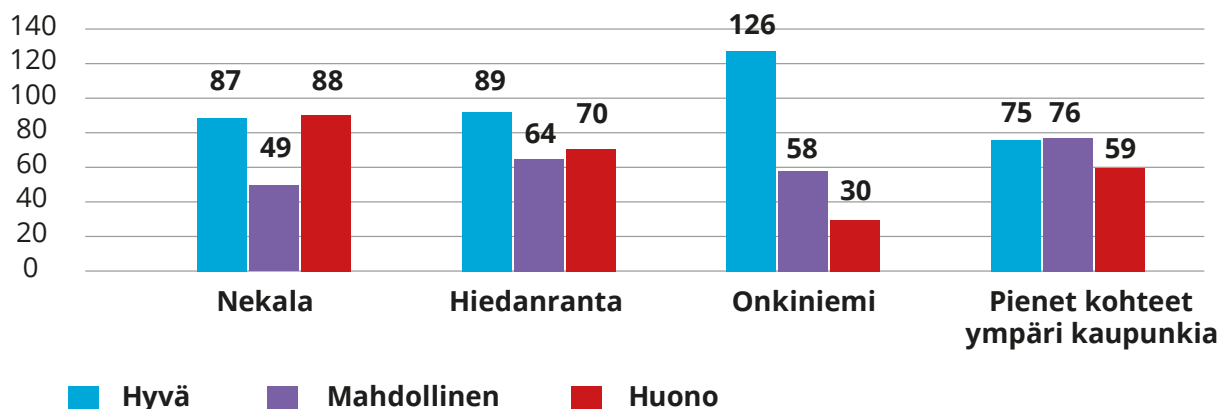
”Laaja monikäyttötilojenkeskus, jossa markkinointiin ja tiloihin liittyvien asioiden osalta saadaan synergiaetuja kaikille toimijoille. Paikka joka tulisi tutuksi yleisölle ja sieltä voisi löytää erityyppisiä taide- ja kulttuurialan palveluita ”yhdestä” osoitteesta. Ainakin ratkaisuille yhteinen verkkoalusta / portaali, mistä palveluita, näyttelyitä ja esityksiä on mahdollista löytää keskitetysti. Hienointa tietysti olisi kulttuurikeskus, josta yleisö saattaisi tehdä myös muita kulttuurialan ”löytöjä”. Varsinkin jos tarjolla olisi myös ravintola-alan palveluita, esitystiloja näiden varsinaisten työtilojen läheisyydessä tukemassa ja elävöittämässä toimintaa.”

Tiloissa tulisi olla monenlaiseen toimintaan soveltuvia tiloja, niin yhteisiä kuin yksityisiä. Tilojen suunnittelussa voitaisiin ottaa mallia nykyaikaisten toimistotilakonseptien kehittämisestä. Tilaa voitaisiin jakaa eri vyöhykkeisiin: avoimesta ja yhteisöllisestä yksityiseen, erilaiset erityistarpeet huomioiden.

Yhteisöllinen tila tarvii toimiakseen koordinoivan tahon, jonka vastuulla on yksittäisten toimijoiden vuokrasopimukset, rahaliikenne, talon yhteistyö, kiinteistöön liittyvät asiat, turvallisuus, yhteismarkkinointi ja yhteisten pelisääntöjen koordinaatio. Koordinaatio voidaan järjestää monella tavalla. Hallinnointimalleja avataan tarkemmin myöhemmin.

Kaupungin tai sen yhtiöiden omistamissa kiinteistöissä tai kiinteistökokonaisuuksista nousee esiin kolme kulttuurikeskustyyppisen toimintaa soveltuvaa kohdetta. Raportissa arvioidaan näiden soveltuvuutta käyttöön. Lisäksi esiin nostetaan kyselyssä esiin nousseita muita vaihtoehtoja. Osa tiloista tai tilakokonaisuuksista voisi vastata laajasti erilaisiin tilatarpeisiin, osassa on potentiaali vastata vain osaan tarpeista.

Verkkokyselyyn vastaajien arvio eri kohteiden sopivuudesta kulttuuritilakeskittymiksi

Nekalan koulu

Nekalan koulun mahdollisuudet palvella omaehtoisen kulttuuritoiminnan keskuksena jakaa vaihtoehtoista eniten mielipiteitä. Avoimista vastauksista ja perusteluista kuitenkin huomaa, että usea vastaaja on pitänyt paikkaa huonona sisäilmatilanteen vuoksi ja moni ei tuntenut kohdetta tai tiennyt sen olevan koulukäytöstä poistunut. Todellinen suhtautuminen on siis todennäköisesti positiivisempi. Suurin osa paikalla vierailleista työryhmän jäsenistä piti kohdetta hyvänä.

Nekalan vanha koulu on tyhjiällä oleva kiinteistö, joka vaatii sisäilmasaneerauksen ennen käyttöönottoa. Tilat ovat muutoin hyvässä kunnossa, mutta rakennuksen välipohjissa on rakennusajalle tyypillisesti kuituja ja epäpuhtauksia, joiden pääsy

sisäilmaan koneellisen ilmanvaihdon vaikutuksesta tulee estää kunnostamalla välipohjat. Tampereen kaupungilla ei ole tarvetta kiinteistölle kasvatus-, opetus- tai sosiaali- ja terveystalvelujen käyttöön. Alustava kustannusarvio kiinteistön kunnostamisesta on 6—8 milj. €. Tilat olisivat käyttöön otettavissa aikaisintaan vuonna 2024. Hyödynnettävää tilaa rakennuksessa on 3 411m² + 1 655m²

Tilat:

- Hallintotilat 244,5m²
- Kouluterveydenhuolto 54m²
- Opetustilat 1732m²
- Liikuntatilat 450m², josta sali 252m²+näyttämö 32m²+ puku- ja pesutilat 81m²
- Kirjasto, ryhmä / monitoimitila 75,5m²
- Ruokasali 222m² +keittiö 97m²
- muut tilat mm. wc, sos. ja siivous 177,5m²
- Muut kuin koulun tilat - Hammashoitola 99m² - Nekalan lähikirjasto 261m²
- Koko rakennukset muut tilat 1655m² - (tekniset tilat, aulat, porrashuoneet, käytävät, hissit jne.)

Mahdollisuudet:

- Monipuoliset tilat mahdollistavat paljon monenlaista toimintaa ja työtiloja. Kiinteistöissä mm. saleja, pieniä työhuoneita, tilityötiloja, keittiö, ravintolasali, jne.
- Vähentäisi merkittävästi kulttuuritilarvetta muualta kaupungista. Tila voisi kattaa esimerkiksi noin 50—70 % ammattitaitelijoiden tilatarpeista.
- Nekalan konttikirjasto on väliaikaisratkaisu, jonka mahdollisuuksia voitaisiin tarkastella kulttuuritalokonseptin yhteydessä. Kirjastolle tulee löytää pysyvä ratkaisu 2020-luvun jälkipuoliskolla. Nekalan kirjaston vuokra 93 771 € on sivistys ja kulttuurilautakunnan kehityksessä.
- Tonttia (16 228m²) mahdollista kaavoittaa osin asumiseen ja linkittää myös toiminnallisesti osaksi kohteen kehittämistä.
- Lähialueilla myös muuta kulttuuritoimintaa, kuten bänditiloja ja Sorin Sirkus.

- Kiinteistölle ei ole suunniteltu muuta käyttöä kaupungin palveluverkossa ja sen myyminen muuhun käyttöön on haasteellista.
- Kiinteistöstä olisi mahdollista saada vuokratuloja 7,1 € /m² -vuokralla noin ~200 000 € / vuosi. (hallinto-, opetus-, terveydenhoitotilat). Yhteiskäyttöisistä liikuntatiloista olisi lisäksi saatavissa tuloja.

Haasteet kulttuuritoiminnan näkökulmasta

- Sijainti koetaan osin syrjäisenä ja erillisenä muusta kaupungin kulttuuri-infrasta. Sijainti ei tue satunnaisten kävijöiden asiointia kohteessa eikä täysipainoisesti kaupungin matkailullisia tavoitteita.
- Vaatii sisäilmaremontin.
- Ei vastaa esittävien taiteiden tarpeisiin kuin osittain. Tilat eivät sovellu ammattimaisille esittävien taiteiden produktionne eivätkä edes kaikkeen harjoitustoimintaan.
- Tiloista puuttuu suuri tavarahissi, mikä on edellytys suurten esineiden ja teosten liikutteluun

Nekalan koulusta sanottua:

”Siellä on paljon huoneita, joissa kuvataiteilijat voivat työskennellä, se on lähellä keskustaa hyvien kulkuyhteyksien päässä, se on hyvässä kunnossa ja niin suuri, että siitä voi muodostaa aluetta elävöittävän kulttuurikeskuksen. Suuri piha tarjoaa mahdollisuuksia niin taidemarkkinoille kuin sirkusteltoille.”

”Yksittäisten taiteilijoiden työhuoneille ja toimistoille on aina tarvetta (luokkahuoneet). Eri tilat saataisiin varmasti lisäremontilla monen taiteenalan toimijoiden käyttöön. Koulurakennus ei kuitenkaan yksi riitä kattamaan kulttuuritoimijoiden huutavaa toimitilapulaa.”

”Vaikka sijainti on syrjässä, on tiloissa mahtavat mahdollisuudet luokkatilojen, juhlasalin, laitoskeittiön jne. erityistilojen suhteen. Ideaalina tässä olisi nimenomaan myös rakennusalan yritysten ja startuppien mahdollisuudet testata tekniikoita rakennussaneerauksessa.”

”Mahdollisuus hyvään yhteisöllisyyteen ja tiloihin kohtalainen saavutettavuus myös kaupunkilaisilla. Ulkopaikkakuntalaisille ja turisteille vähän sivussa.”

”Suuri tila, jolla mahdollisuus vastata monien eri taiteilijoiden tarpeisiin, ja josta voitaisiin luoda juuri monia eri taiteenlajeja yhdistelevä tila. Se voisi sisältää mm. atelieita, residenssitiloja, kahvilan ja teatterin. Kesäisin ulkoilmatapahtumien järjestämiseen mitä mainioin. Sijainti on erittäin hyvä. Nekalan koulusta voisi tulla Tampereen kulttuurin keskittymä.”

”On vaikea nähdä ko. tilaa houkuttelevana. Tekijöiden tarpeiden lisäksi kulttuuritoimijoiden keskittymän on varmasti tärkeä näkyä myös ulospäin, ja koulu tuskin houkuttelee turisteja tai satunnaisia taiteen ystäviä luokseen. Toisaalta koulusta saisi varmasti ihan kelpo työtiloja yksittäisille taiteilijoille.”

”Kaukana, eikä sovellu esitystoimintaan.”

”Ei linkity oikein mihinkään. Sijainti on huono.”

Onkiniemi

Kulttuuritilakyselyn vastaajat pitävät Onkiniemen alueen kehittämistä nykyistä laajemmin kulttuuritiloja mahdollistavaksi alueeksi parhaana ratkaisuna kulttuuritarpeisiin. Onkiniemessä on kaksi vireillä olevan asemakaavan kaavaluonnoksessa suojeltavaksi ehdotettua tehdasrakennusta, Triכון tehdasrakennus ja voimala. Näiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 12 500 kerrosneliömetriä. Tehdaskäytöstä poistuneissa kiinteistöissä on vuosien ajan toiminut taiteilijoita, yrittäjiä ja yhdistyksiä. Vain osa rakennusten tiloista on tällä hetkellä käytössä johtuen johtuen käytöstä poistettujen tilojen haitta-ainepitoisuuksista ja rakenteellisesti huonosta kunnosta.

Mahdollisuudet

- Alue on valmiiksi kulttuuritoimintaan profiloitunut ja tiloissa toimii jo eri alojen taiteilijoita ja valmiita yhteisöjä.
- Naapurin rakentuva raitiotie kytkee alueen osaksi keskustaa. Sijainti on hyvä.
- Onkiniemen tehdasalue on osa Särkänniemen alueen elämyskokonaisuuden kehittämistä ja koko alueen kehitys mahdollistaa myös vanhojen rakennusten kehittämisen. (Viiden tähden keskusta).
- Sijainti ja miljöö tukevat kaupungin matkailullisia tavoitteita ja mahdollistavat hyvin yritystoiminnan kytkeytymisen kulttuurikokonaisuuteen. Kulttuurikeskittymä tukisi alueen ympärivuotisuutta.
- Tilat ovat muokattavissa monenlaiseen toimintaan. Tilojen korkeus mahdollistaa myös ammattimaisen esittävien taiteiden harjoitus- ja esitystoiminnan. Tilat voisivat mahdollistaa esimerkiksi vierailunäyttämön ja esittävien taiteiden harjoitustiloja, kaupungin avustusyhteisöjen tiloja sekä kattaa merkittävän osan työhuonetarpeista.

Haasteet kulttuuritoiminnan näkökulmasta

- Tilojen kunto on rapistuva. Tehdaskiinteistöissä mittava korjausvelka. Tilojen saattaminen turvallisiksi ja kestäviksi maksaa arviolta 20 - 25 milj. € riippuen rakennusten korjausasteesta.
- Vanhat kiinteistöt ovat kiinnostavia myös toimisto-, liiketila- ja asuinrakentamisen näkökulmasta. Lisäksi alueella on tavoitteena tehostaa maankäyttöä ja luoda mahdollisuuksia asuntojen toteuttamiselle asema uudisrakennusoikeuksien myötä.
- Vuonna 2019 toteutetun tontinluovutuskilpailun tavoitteena oli löytää alueelle kaupallisesti toimiva konsepti, joka olisi mahdollistanut asumisen ja kulttuuritoiminnan jatkumisen ulkopuolisen toimijan pyörittämänä. Kilpailun malli osoittautui liian vaikeaksi ja voittajaa ei voitu valita.

Onkiniemestä sanottua

”Onkiniemi on lähellä keskustaa ja sillä on paikkana oma historiansa. Siellä on jo nyt työtiloja ja miljöö on ”luova”. Myös puolikaupallisilla toimijoilla (esim. kahvila) saattaisi olla mahdollisuus menestyä siellä.”

”Eri tilat saataisiin varmasti lisäremontilla monen taiteenalan toimijoiden käyttöön. Onkiniemen trikoo ei kuitenkaan yksi riitä kattamaan kulttuuritoimijoiden huutavaa toimitilapulaa.”

”Tehdas sinällään vaikea korjata kulttuurikäyttöön mutta sijainti hieno.”

”Loistava sijainti. Toimii hyvänä lisänä Särkänniemen ja Santalahden tarjonnan ohessa. Valmiita suunnitelmia kustannustehokkaaseen remontointiin ja kulttuurikeskuksen toimintamalliin on jo olemassa. Valmiiksi hieno yhteisö, joka ottaa uudet tulijat vastaan hymyssä suin.”

”Sijainti hyvä ja miljöö on miellyttävä. Paikassa oli ainakin myös toimiva tavarahissi ja paljon erikokoisia tiloja + mahdollisuus miellyttäviin ulkoilmatapah-tumiin. Ehdoton + tämän tilan säilyttämiselle.”

Hiedanranta

Hiedanranta tunnetaan jo hyvin persoonallisena ja luovaksi alueeksi brändättyinä kulttuurin keskittymänä. Alueessa nähdään paljon potentiaalia ja samalla kulttuuritekkijöiden piirissä pohditaan, pysyykö luova ilmapiiri yllä tulevan rakentamisen edessä. Sijainti jakaa kyselyyn vastanneiden mielipiteitä. Hiedanrannan kehityssuunnitelmien mukaan aktiivinen ja osallistava kulttuuritoiminta on yksi rakennettavan kaupunginosan painopisteistä. Suunnittelussa jätetään tilaa ihmisten odottamattomille toimille: kulttuurille, kokeiluille ja yhteisölliselle toiminnalle.

Suurin osa Hiedanrannan tiloista on siirtynyt Hiedanrannan Kehitys Oy:n omistukseen vuoden 2021 alusta. Alueen kulttuuritilat ovat:

- Lielahden kartano ja kartanopuisto (jää kaupungin omistukseen)
- Hiedanrannan paja
- Saunalava
- Muovitehtaaseen väistötiloihin siirtyvä Kuivaamon skeitti- ja tapahtumatoiminta

Mahdollisuudet

- Alue on jo aktiivisessa käytössä ja valmiiksi kulttuuritoimintaan profiloitunut.
- Kiehtova ja kehittyvä alue, jossa kulttuurihistoria ja tulevaisuuden kaupunki kohtaavat. Yhteistyömahdollisuudet muiden toimijoiden ja tulevien asukkaiden kanssa ovat suuret.
- Tulevaisuuden ratikkalinja nostaa alueen kiinnostusta toiminnan sekä yleisön kannalta.
- Kuivaamon kaltainen iso tapahtumatila on harvinaisuus koko Suomessa. Toiminnan jatkoa ollaan turvaamassa väistötila-ajalle. Toiminnan jatkoa suunnitellaan Paja-rakennuksen viereiseen Hiertämöön.
- Alueella toteutetusta kulttuurikoordinaattorimallista on hyviä kokemuksia.
- Paja tarjoaa tilat tällä hetkellä 20:lle kädentaitajalle. Toimintaa on mahdollista laajentaa esimerkiksi Verstaalle.
- Lielahden kartanossa toimivalla kaupungin kulttuuripalveluyksiköllä on suunnitelmia tilojen kulttuuritoiminnan lisäämiseksi mm. residenssitoiminnan muodossa.
- Alueelle laadittavaan taideohjelmaan on tarkoitus kytkeä myös yhteisöllisyysohjelma, jonka osana myös käsitellään osaltaan myös kulttuuritila-asioita.
- Hiedanrannan kehitysyrityksen tavoite on luoda vanhasta tehdasalueesta vetovoimainen matkailukohde, jossa kulttuuri on kiinteä osa muuta toimintaa

Haasteet kulttuuritoiminnan näkökulmasta

- Kulttuuritoimijoita epäilyttää pysyvyys: tehdäänkö koko ajan lisää väliaikaisia ratkaisuja kulttuurin juurruttamisen sijaan?
- Hiedanrannan tilat ovat toistaiseksi vaikeasti saavutettavissa, eikä niihin ajaudu satunnaisia kävijöitä. Ratikkareitti muuttaa tilannetta.
- Osaa toimijoista huolestaa, rakennetaanko toimintaa vain nykyisten toimijoiden varaan.
- Tulevaisuuden hallinnointimalli on avoinna. Kuinka turvataan tilojen kohtuullinen hinnoittelu kaupunginosan kehittyessä?

Hiedanrannasta sanottua

”pea ympäristö, historiallisesti kiinnostava alue ja rakennukset, alueella nykyin jo taiteilijoita, monimuotoinen.”

”Ratikka liittää tämän osaksi keskustaa. Jo nyt alueella ja rakennuksissa paljon kulttuuritoimintaa. Tämän suhteen olisi pidettävä kiirettä, sillä asuntorakentaminen alueella nostaa markkinavuokrat kulttuuriväen ulottumattomiin. Nykyisten kiinteistöjen siirtäminen pikaisesti yhteiskunnallisen yrityksen haltuun tai osuuskunnan tänne perustaminen olisi ensiarvoisen tärkeää. Muuten koko nykyinen kulttuuritoiminta ajautuu pois markkinavuokrien noustessa (kun kaupungin on niitä markkinavuokra perittävä). Vuokratukimallit ovat liian paljon budjettipolitiikkaan riippuvaisia, jotta pitkäaikaisia ja pysyviä rakenteita syntyisi.”

”Hiedanrannat tilat ovat aikamoista ”raakatilaa” tällä hetkellä, mutta toisaalta ne ovat jo vahvasti kulttuurin käytössä. Olisi hienoa, että alue voisi kehittyä kulttuurikeskittymäksi. Läheinen Lielahden kauppa- ja palvelukeskittymä ja raitiotie tulevaisuudessa tukevat alueen kehittymistä, joten kulttuurilla voisi hyvin olla paikkansa siinä, että alueesta tulisi monipuolisesti vahva ja veto-voimainen - mahdollisuus yhdistää kauppakäyntejä kulttuurikäynteihin olisi myös yleisölle houkutteleva.”

”Jos vuokrat pysyvät kohtuullisina ja saataisiin pysyvyyttä toimintaan, alueella olisi potentiaalia. Nyt vain valitettavasti näyttää siltä, että kulttuuritoiminta alueella vähenee hankaluuksista johtuen. mm. sirkustoiminta on jo siirtynyt muualle. Se on todella harmillista, mutta täysin ymmärrettävää, jos alueella toimiminen menee hankalaksi. Myös tapahtumatoiminta on täysin loppunut Kuivaamon kuoleman myötä, joka on todella harmillista. Alueelle kutsuttiin kulttuuriväki paikalle, mutta nyt heitä ajetaan sieltä pois.”

Muut tilat

Yleinen näkemys vastauksissa oli, että tilojen keskittäminen loisi paljon synergiaa, mutta että myös pistemäiset ratkaisut voisivat mahdollistaa taiteellista työtä ja luoda kiehtovaa kulttuuritoimintaa ympäri kaupunkia. Kyselyssä nostettiin esiin mm. seuraavia ideoita, joiden mahdollisuuksia kaupunki arvioi erikseen:

Sähkölaitoksen keskiputouksen pato/toimistorakennus

”Rakennus on toimistotiloina Tampereen omistamalle yritykselle, joiden toiminnot eivät edellytä keskustassa kiinteää sijaintipaikkaa. Rakennus on Steampunkimpi kuin mikään rakennus Tampereella. Keskustassa tämän henkinen talo kosken päällä olisi merkittävä niin kulttuurin kuin matkailunkin kannalta.”

Museo Milavida

”Milavida tuntuu olevan ihan vajaakäytöllä, voisiko siellä olla jotakin enemmän? Talvipihan, Särkänniemen ja tulevan Sara Hildénin museon läheisyydessä oleva arvorakennus sopisi monipuoliseksi taidetaloksi. Eikö tästä ole jo pariin kertaan käyty keskustelua, että museo siellä lopettaisi?”

Suurempi taidekampus alue / Metso Minerals

”Ajatus siitä että monet taidealan oppilaitokset ja toimijat voisivat olla lähekkäin ja käyttää osittain samoja tiloja kuten esitystiloja. Samalla eri oppilaitosten tai taiteilijoiden yhteistyö ja synergia mahdollisuus, voisi luoda jotain hienoa ja uutta Tampereelle. Tähän sopisi hyvin radan varressa vapautuvat Metso Mineralsin tehtaati!”

Sara Hildénin taidemuseo

”Tyhjentyvästä Sara Hildénin museosta taiteiden talo!”

Haiharan taidekeskus

”Alueen toimintaa voitaisiin kehittää näyttelytilojen ja kesäkahvilan osalta. Voisiko taiteilijoilla olla suurempi rooli alueen toiminnassa?”

Kalevan lastentalo

”Kalevan lastentalo (Ilmarin päiväkotiki) tontilla on tilaa rakentaa ateljeita, jopa yhteiskäyttöön. Yhteisöllisyyttä saadaan, että asunnoista osa annettaisiin taiteilijoille, osa vapaaseen vuokra-tai omistuskäyttöön. Siellä voisi järjestää kuntalaisille myös taidekursseja yhteistiloissa.”

Finlayson

”Vanha miljöö, isot laajat tilat, lähellä keskustaa. Finlaysonin alue olisi myös tutkimisen arvoinen - tilat ovat yksityisessä omistuksessa, mutta voisiko kaupungin vuokrata keua kohdistaa kuitenkin sieltä vuokrattaviin tiloihin. Alueella on muutenkin profiilia kulttuurimyönteisenä paikkana mm. Finlayson Art Area -tapahtuman myötä.”

Arboretum

”Tyhjillään olevat tai konttorikäytössä olevat Hatanpään arboretumin vanhat upeat tilat, jotka nyt eivät avaudu yleisölle lainkaan. Vierailukohteena arboretumin vieressä oivallinen kulttuurikohte, joka toisi lisää tuloja alueelle sekä tarvittua kulttuuri-kaupunkinäkyvyyttä.”

Rollikkahalli

”Varikko tulisi siirtää loitommalta asutuksesta ja Rollikkahallin tilat voitaisiin vuokrata kulttuuritoimijoille.”

Lepolan päiväkotiki Nuolialantiellä

”Ihana vanha rakennus! Älkää antako sen rapistua! Voisi olla hieno kulttuuritila etelä-Tampereella. Puistokonsertteja... taidenäyttelyitä. Pienimuotoista teatteria Pirkalan ja Tampereen risteyskohdassa. Vanha kulttuurirakennus. Kulttuurikahvila.”

Kyselyssä ehdotetuista kohteista kaupungin asiantuntijat pitävät potentiaalisimpana Rollikkahallia. Tiloissa toimii tällä hetkellä Tampereen Infra oy. Lisäksi tiloja on vuokrattu yksityisille yrityksille. Muusta käyttötarpeesta riippuen tila voisi perusrannuksen jälkeen sopia esimerkiksi esittävien taiteiden tilaksi. Lepolan päiväkotiki

on myynnissä päiväkodiksi. Mikäli päiväkotisuunnitelma ei etene, on Lepola potentiaalinen kulttuuritilakohde. Sara Hildénin taidemuseo vaatii peruskorjausta, mutta tulevaisuuden käyttötarkoitusta ei vielä ole.

Tilojen hallinnointimallin kehittäminen

Tulevaisuuden Tampereella kulttuuritiloja voitaisiin hallinnoida uudella tavalla. Peruseriaatteena voisi olla, että kulttuuritiloina toimivat tilat tunnustetaan kulttuuritiloiksi ja niiden vuokrat budjetoidaan sivistys- ja kulttuurilautakunnan budjettikehykseen. Asunto- ja kiinteistölautakunnan budjettiin merkitään vastaavasti kiinteistöistä saatavat vuokratulot. Operatiivinen omistajuus kulttuuritilojen käytöstä, toimijoiden tukemisesta ja sisällöllisistä kysymyksistä olisi sivistys- ja kulttuurilautakunnan alaisella kulttuurin palveluryhmällä. Tiiviissä yhteistyössä kiinteistö- tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän kanssa (työparimalli) kulttuurin palveluryhmä vuokraa kiinteistöt eteenpäin toimijoille ja sivistys- ja kulttuurilautakunta osoittaa näille avustusta tai tila-avustusta harkintavaltansa mukaisesti.

Mallin hyödyt:

- Toimijoiden aseman selkiytyminen ja toiminnan pitkäjänteisyys
- Kiinteistöjen kunnossapidon mahdollistaminen
- Toiminnallisen synergian ja yhteistyön kehittyminen
- Imagolliset hyödyt

Mallin taloudelliset vaikutukset ovat maltilliset ja niitä voidaan arvioida tarkemmin, kun malliin kuuluvat kohteet linjataan erikseen kaupungin päätöksenteossa. Lähikohtaisesti kokonaisuuteen tulisi sisällyttää kaikki vakiintunut kulttuuritoiminta kaupungin kiinteistöissä. Malli toisi merkittävän uuden roolin kulttuurin palveluryhmälle tai jollekin sen yksikölle ja vaatisi uutta osaamista ja resursointia.

Tampereen tilaomaisuuden linjausten mukaisesti muita kuin kaupungin palveluverkon käytössä olevia kiinteistöjä pyritään realisoimaan. Ehdotettu malli turvaisi linjausten mukaisesti kolmannen sektorin toimintaedellytykset ja samalla mahdollistaisi muista kuin mallin mukaisista tiloista luopumisen. Kaupungin realisoitavilla olevia tai muutoin väliaikaisesti tyhjillään olevia kohteita voitaisiin hallinnoida seuraavassa kappaleessa kuvattavan väliaikaismallin mukaisesti kulttuurin palveluryhmän ja kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikan ryhmän yhteistyönä. Malli varmistaisi, että ajatus väliaikaisuudesta pysyisi kirkkana kaikkien toimijoiden mielessä.

Kartoituksessa ja asiantuntijakeskusteluissa on noussut esiin myös ajatus siitä, voiko kaupunki myydä kulttuuritoimintaan soveltuvia kiinteistöjä kulttuuritoimijoille, jotka voisivat kunnostaa niitä vuokrata itse eteenpäin. Tampereella tähän konseptiin pohjautuu muun muassa AH! Ateljeekeskuksen toiminta.

Monikäyttäjakohteisiin voitaisiin rakentaa malli, jossa kulttuuritilakokonaisuuden sisällöllinen koordinaatio ja alivuokrasopimukset ovat yhden tahon takana. Kulttuurikenttä ehdottaa tilojen hallintaan seuraavia ratkaisuja:

Vaihtoehto A

Perustetaan kiinteistöä hallinnoimaan kiinteistöosakeyhtiö, jonka yhtiöjärjestyksessä on rakenne omakustannevuokrien toteuttaminen kulttuuriväelle ja markkinavuokratuottojen tähän ohjaaminen.

Vaihtoehto B)

Perustetaan kiinteistöä hallinnoimaan yhteiskunnallinen kiinteistöosakeyhtiö, jonka yhtiöjärjestyksessä on rakenne omakustannevuokrien toteuttaminen kulttuuriväelle ja markkinavuokratuottojen tähän ohjaaminen.

Vaihtoehto C)

Kilpailutetaan toimintaa ylläpitämään ulkopuolinen toimija. Kilpailutuksessa määritellään kulttuuritoiminnan sisältö ja vuokrauksen periaatteet. Tampereen kaupunki avustaa toimijaa kumppanuusavustuksella erikseen määriteltävällä summalla.

Vaihtoehto D)

Kaupungin omistama yhtiö, jonka tehtävä on ylläpitää kulttuuritiloja ja varmistaa matala vuokrataso taiteen tekijöille. Vastaava malli on käytössä Helsingin kaapelitehtaalla.

Vaihtoehto E)

Kaupungin työntekijöiksi palkataan taidetalkkareita, jotka toimivat monikäyttäjakohteessa koordinoivana tahona.

Kaupungin asiantuntijoiden näkemys on, että vaihtoehto C voisi olla toimiva. Vaihtoehtoisesti operointi voitaisiin järjestää kaupungin omana työnä. Asia tulee ajankohdittaiseksi, jos jokin monikäyttäjäkohde etenee.

Väliaikaistilojen hyödyntäminen

Kulttuuritilakyselyssä korostuu tarve vakituisille tiloille. Useilla toimijoilla on tarve työvälineiden ja teosten säilyttämiseen ja pysyvyys turvaa toiminnan pitkäjänteisyyden. Toiminnan tunnettuus ja profiloituminen vaativat nekin aikaa ja pysyvyyttä. Monelle riittää silti myös satunnainen tai väliaikainen tila.

Tampereen haussa Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026 on hahmoteltu toimintamalleja väliaikaisesti tyhjillään olevien tilojen hyödyntämiseksi kulttuuritoiminnan käyttöön. Hausta vastaava tiimi tilasi asiasta selvityksen kulttuurin moniottelija Meri-Maija Näykiltä. Näykki ja hänen ryhmänsä Täsmäteatteri ovat erikoistuneita erilaisten tilojen hyödyntämiseen taiteen tekemisen areenoina. Ryhmän produktioita ovat muun muassa Tampereen 240-vuotisjuhlilla nähty Synttärekkkerit -esitys Ratinan sillan alla sekä Pispalan Uittotunnelissa nähty Uittovoima-näytelmä. Konseptia ovat Näykin mukana olleet hahmottelemassa Tampereen kaupungin kulttuuri- ja tila-asiantuntijat.

Mallissa Tampereen kaupungin väliaikaisesti tyhjillään olevia tiloja tarjotaan taiteilijoiden ja kulttuurin tekijöiden käyttöön proaktiivisesti hakuprosessin kautta ennalta sovituksi määräajaksi. Tilojen tarjoaminen tulisi näin olemaan uusi kulttuuriavustuksen muoto.

Väliaikaisuudella tarkoitetaan 2 vk:n—6 kk:n mittaisia ajanjaksoja. Välitiloja voivat olla esimerkiksi purkuun menossa olevat kohteet, kahden vuokrasopimuksen välissä tyhjillään olevat kohteet sekä vajaalla käytöllä olevat kohteet (esim. osan viikosta tai vuorokaudesta tyhjillään olevat tilat kuten Koukkuniemen juhlasali). Välitiloissa tapahtuva toiminta voi olla mitä tahansa kulttuuritoimintaa.

Mallissa kaupungin kiinteistöasiantuntija ja kulttuuriasiantuntija tunnistavat yhdessä väliaikaisesti tyhjäksi jääviä kohteita. Kulttuuriasiantuntija järjestää valittuihin kohteisiin avoimen haun, esimerkiksi 2—4 kertaa vuodessa. Haussa valittu kulttuuritoimija saa väliaikaisen tilan käyttöönsä maksutta ennalta määritellyksi ajaksi ennakolta sovituin käyttöehdoin. Tilan käytölle ei voi hakea jatkoaikaa eikä tilaa myönnetä kahta kertaa samalle toimijalle. Toimija saa myydä taidettaan tai järjestää pääsymaksullista toimintaa tilassa työskentelykulujen kattamiseksi. Toiminta ei saa olla voittoa tavoittelevaa liiketoimintaa. Toimija sitoutuu järjestämään tiloissa myös yleisölle avointa toimintaa, esimerkiksi kerran kuussa. Kaupungin kulttuuriasiantuntija toimii valittujen toimijoiden tukena tilan käytön aikana.

Malli olisi uraauurtava ja edistäisi kaupungin mainetta uuden ja urbaanin kulttuuritoiminnan luojana yhteistyössä eri kokoisten kulttuuritoimijoiden kanssa. Mallia on mahdollista laajentaa koskemaan myös yksityisen sektorin ja ympäryskuntien tiloja. Toteutuakseen malli vaatii kaupungilta henkilöresursseja ja uutta osaamista ja uutta roolia kulttuurin palveluryhmään.

Mallissa on paljon potentiaalia. Keravalla toteutettiin kesällä 2020 Purkutaide-projekti, jossa taiteilijat valtasivat purettavaksi määrätyn talon. Purkutaidetalo oli kesän suurimpia matkailukohteita ja kohteeseen oli jonot kaiken aikaa. Talossa vieraili Keravan väkilukua enemmän kävijöitä ja projekti työllisti sekä taiteilijoita että nuoria lipunmyyjiä.

Kaupungin muussa toiminnassa käytössä olevien tilojen monipuolisempi hyödyntäminen

Kaupungin omien palvelujen käytössä olevien tilojen ympärivuorokautisessa hyödyntämisessä on paljon potentiaalia. Useat tilat ovat tosin jo nyt runsaalla käytöllä. Erityisesti koulujen salit ja liikuntatilat ovat aktiivisesti käytössä myös iltaisin. Myös keskustan kirjastojen ja kulttuuritalojen (esim. Laikku, Nuorten Kulttuurikeskus 13, Vapariikki) tilat ovat kovalla käytöllä ilta-aikaan. Tiloja on kuitenkin paljon myös muualla ja tilojen proaktiivinen tarjoaminen kuntalaisten käyttöön lisäisi niiden käyttöä.

Asian edistämiseksi Tampereella on käynnissä Tilat 24/7 -projekti, jossa kehitetään keskitettyä tilavuokrauspalvelua. varaamo.tampere.fi -portaaliin tullaan kokoamaan seutukunnan erilaisia tiloja varattavaksi vuosina 2021—2022.

Tulevissa rakennushankkeissa tulisi jo suunnitteluvaiheessa huomioida kulttuuri- ja kansalaistoiminnalle soveltuvien tilojen sijoittaminen rakennuksessa ja lukitusratkaisut. Kulttuuritoimijat myös toivovat, että heitä konsultoitaisiin esimerkiksi kouluja rakennettaessa. Rakennusvaiheessa pieni asia saattaa olla ratkaiseva sille, kuinka hyvin tilat soveltuvat tai eivät sovellu kulttuuritoimintaan.

Keskusteluyhteyden tiivistäminen

Kyselyssä nousee esiin keskustelun ja yhteistyön tärkeys. Lisäämällä moninaisen kulttuurikentän sisäistä ja kulttuuritoimijoiden ja kaupungin välistä keskusteluyhteyttä ja yhteistyötä saataisiin jo paljon aikaan.

Yksi keskeinen mahdollisuuksia avaava ja kyselyssä toivottu yhteistyöfoorumi on vapaan kentän tekijöiden ja VOS-toimijoiden sekä suurten taideoppilaisten välillä. Tampereen Teatterin, Tampereen Työväen Teatterin ja Tutkivan teatterityön keskuksen joulukuussa 2020 julkaisemassa Tulevaisuuden teatterit -selvityksessä pohditaan suurten teattereiden roolia vapaan kentän tukemisessa. Askeleita tähän suuntaan on jo otettu. TTT on käynnistämässä residenssihanketta, jossa kehitetään freelance-taiteilijoiden ja teatteriryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä jakamalla teatterin tiloja ja muita resursseja ulkopuolisten esittävän taiteen kentän toimijoiden harjoitus- ja esityskäyttöön. Hankkeen nähdään samalla lisäävän myös TTT:n oman ohjelmiston moninaisuutta.

Toinen kulma yhteistyöhön on vapaan kentän toimijoiden sisäinen. Kyselyssä 50 organisaatiota ilmoitti tilatarpeistaan. Monilla näistä ei ole realistisia taloudellisia mahdollisuuksia, eikä ehkä tarvettakaan, täysin omaan tilaan, mutta yhteisiä tarpeita ja ideoita tunnistamalla voisi avautua uusia mahdollisuuksia.

Kuten hallinnointimalleja käsittelevässä kappaleessa jo todettiin, avoimempaa keskusteluyhteyttä toivotaan myös kaupungin suuntaan. Tämä on myös muissa yhteyksissä laajasti tunnistettu teema.

Toimijoiden yhteisiä foorumeita on voitu fasilitoida kulttuuripääkaupunkihaussa. Kulttuuripääkaupunki tulee jatkuessaan toimimaan jatkossakin keskeisenä viitekehystenä ja voimana toimijakentän yhteiselle keskustelulle. Tampereen kaupungin sivistyspalveluissa ja elinvoimapalveluissa on kuitenkin turvattava ja vahvistettava yhteisen keskustelun jatkumista myös kulttuuripääkaupunkihankkeesta riippumatta. Toteutuakseen tämä vaatii uudenlaisen roolin omaksumista ja osin jopa uudistuksia työnkuviin. Yhteyden säilyttäminen laajaan toimijakenttään vaatii myös resursointia. Hyvän alun asiaan antaa opetus ja kulttuuriministeriön Tampereen kaupungille myöntämä alueellinen erityistehtävä ja rahoitus, jonka puitteissa Tampere ja Pirkanmaan kunnat kehittävät lisäävät roolian yhteistyön kehittäjän ja verkostojen rakentajana.

LOPUKSI

Kulttuuritilaselvityksen tärkein viesti on, että tilat voivat mahdollistaa yhteistyötä, joiden ympärille syntyy sekä hyvinvointia lisäävää yhteisöllistä toimintaa, että työtä ja uusia ansaintamahdollisuuksia taiteen tekijöille ja luovien alojen yrityksille. Paikallinen luovien alojen ympärillä rakentuva toiminta on tärkeää kaupungin veto- ja pitovoiman sekä hyvinvointi- ja kestävyystavoitteiden näkökulmasta. Tampere tavoittelee elämiskaupungin asemaa, mutta kentän viesti on, että tekemiseltä on murentumassa pohja. Tilojen tarve kasvaa, mutta tarjonta pienenee.

Tämä raportti vastaa kysymykseen, mitä tulee ottaa huomioon kulttuuritilakysymyksiä käsitellessä Tampereen kaupungilla. Kysymyksiä on määrä käsitellä lähitulevaisuudessa sekä omana asianaan, että osana eri kaupunkikehityshankkeita ja kulttuuripoliittisia linjauksia. Raportti käsitellään Tampereen kaupungin johtoryhmässä, sivistys- ja kulttuurilautakunnassa, elinvoima ja osaamislautakunnassa, asunto- ja kiinteistölautakunnassa sekä olennaisissa johto- ja työryhmissä. Raportti viestii isoa kuvaa myös kyselyyn vastaajille ja muille kulttuurialan toimijoilla ja antaa ideoita toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön.

Tässä raportissa on tuotu esiin vain osa tarpeista ja näkökulmista, joita nousi esiin yhteensä yli 300 sivun aineistosta. Aineisto ja sen analyysi säästetään kuitenkin pohjamateriaalina, jota voidaan hyödyntää, mikäli kulttuuritilojen kehittäminen kaupungissa etenee.

Moni vastaaja antoi nykytilasta ja kaupungin toiminnasta paljon kritiikkiä. Taustalla on huoli oman elinkeinon, yhteisön tai harrastuksen päättymisestä. Kyselyn lopuksi moni kuitenkin kiitteli, että heitä kuullaan. Osa uskalsi olla tulevaisuuden suhteen jopa varovaisen toiveikas.

"Tämä kysely on erittäin tärkeä toimi saada myös kulttuuriväki ja kaupungin väki "hereille" ja päästä mukaan kommunikoimaan asioista. Kiitos siitä! Tehdään yhdessä Tampereesta Euroopan kulttuuripääkaupunki. Siihen on hyvät mahdollisuudet!!"

TAMPERE.
FINLAND